РЕСПУБЛИКАМИЗ ПАХТАСИ 4.100.000 ТОННАДАН ОШДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-йил чиқиши.

№ 210 (4416).

27 ОКТЯБРЬ ЧОРШАНБА 1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КЕНГ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

26 октябрда Тошкентда бўлиб ўтган республика партия активининг йиғилиши социалистик мусобақани янада авж олдиришга алоқадор масалаларни муҳокама қилди. Йиғилишга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари, район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи секретарлари, область халқ контроли комитетларининг ва область касаба союзлари советларининг раислари, область комсомол комитетларининг биринчи секретарлари, йирик саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари ва касаба союз комитетларининг раислари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари таклиф қилинди.

Йиғилишда «КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори ва республика партия ташкилотларининг вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. Г. Ломоносов** доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Аҳмедов**, Наманган область партия комитетининг иккинчи секретари **В. П. Куксенко**, Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари **С. М. Тонров**, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **К. П. Дудин**, Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи **У. Нуруллаева**, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари **И. К. Титков**, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг директори **Р. А. Шаҳназаров**. Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари **В. П. Кузьмин**. Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи **Т. Сатторова**, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. Б. Арсентьев**, Нукус шаҳар партия комитетнинг биринчи секретари **Р. Н. Бобоназаров**, Ўзбекистон касаба союзлари советининг секретари **Х. В. Нуғмонов** қатнашдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масала юзасидан тегишли резолюция қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари **И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, С. Е. Белоножко, И. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидатлар **Қ. Камолов, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, С. Р. Расулов** қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ФРАНЦИЯ ДИЁРИДА ШОДИЁНА КУТИБ ОЛИШ

ПАРИЖ, 25 октябрь (ТАСС **махсус мухбирлари**).

Елисей саройида Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмон тантанали кутиб олинди. Франция Республикасининг Бош министри Ж. Шабан-Дельмас, Миллий мудофаа ишлари давлат министри М. Дебре, ташқи ишлар министри М. Шуман, Франция ҳукуматининг бошқа аъзолари ва расмий кишилар ҳозир бўлишган эди.

Франция Республикасининг президенти Ж. Помпиду табрик нутқи сўзлади.

Ж. ПОМПИДУ нутқи

Бош секретарь жаноблари!

Сизнинг В. П. Брежнева ва Совет ҳукуматининг кўпгина олий мартабали вакиллари ҳамкорлигида Францияга қилаётган визитингиз бизни ғоят мамнун этмоқда. Бу визит генерал Де Голлнинг мамлакатингизга қилган унутилмас сафаридан кейин ва мен ўзим бултур қилган сафардан кейин қилинмоқда. Совет Иттифоқи маъмурлари ва халқи мени хушнудлик билан кутиб олганлиги хотирамда сақланиб қолган.

Бу визит ҳамкорлигимиз юксак даражага кўтарилганлигидан далолат беради Сиз Францияга биринчи бор келаётирсиз. Сиз шу бугун оқшомдан бошлабоқ ўтмишдаги, биз фахрланадиган ўтмишдаги Франция билан таниша бошлайсиз. Лекин мен шу ҳафта давомида ва сизни Марсель сингари шаҳаргача элтиб қўядиган сафар якунида ҳозирги Франция қандай эканлигини яхши пайқаб олишингизни ҳам истар эдим. Ҳозирги Франция келажакни кўзлаб турибди, десам ишонаверинг.

Биз қитъамизнинг икки чеккасида туриб Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иноқлик Европа хавфсизлигининг зарур, эҳтимолки, энг муҳим элементи бўлади, деб ўйлаймиз.

Генерал Де Голль билан Совет ҳукуматининг шарқ билан ғарб ўртасидаги кескинликни юмшатиш ва ўзаро яқинлашиш тўғрисида берган сигналини ҳозир намуна деб билмоқда ва Франция бунга қувониши мумкин, холос.

Франция буни Европа халқлари иқтисодий ва сиёсий соҳаларда ўзаро янада яқин муносабатларни, одамлар ўртасида уларнинг муштарак манфаатларига ва тинчлик манфаатларига мос бўлиб тушадиган муносабатларни ривожлантира бошлашларининг шарти деб билади.

Бош секретарь жаноблари. сиз билан биз ўтказадиган музокаралар бултур биз Москвада ўтказган музокаралар сингари бағоят фойдали бўлишига шубҳам йўқ. Бу музокаралар ҳозир жаҳон олдида турган ҳамма йирик проблемаларни қараб чиқиш имконинигина бериб қолмай, шу билан бирга, энг муҳими, тинчлик йўлидан доимий куч-ғайратлар тўғрисидаги келишув асосини яратиш имконини ҳам беради.

Бош секретарь жаноблари, сизга, В. П. Брежневага, сизга ҳамроҳ бўлиб келган арбобларга диёримизда ҳушвақт бўлишингизни тилаймиз.

Францияга хуш келибсизлар!

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Мухтарам президент жаноблари!

Мухтарам хонимлар ва жаноблар!

Мамлакатингизга келишга таклиф этганликлари учун ва президент Помпиду жаноблари мени ҳамда ўртоқларимни самимий табрик сўзлари билан кутиб олганлиги учун аввало президент жанобларига ва Франция Республикасининг ҳукуматига миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсиз.

Совет кишилари учун Франция — шунчаки улуғ мамлакатгина бўлиб қолмай, Совет Иттифоқига дўст давлат ҳамдир. Дўстлар ҳузурига сафар қилиш эса ҳамиша кўнгилли ва фойдали бўлади.

Тарих давомида мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида таркиб топган яхши анъаналар тўғрисида — дўстлик ва ҳамжиҳатлик, маданий бойликларни биргаликда баҳам кўриш, иккала жаҳон урушининг оғир йилларида жанговар ҳамдўстлик қилишнинг анъаналари тўғрисида гапириш ёқимли ва бу ҳақда гапириш учун ҳамма асослар бор. Бизнинг кўз ўнгимизда вужудга келган яна бир анъанани — Франция ва Совет Иттифоқи раҳбарларининг мунтазам равишда учрашиб, суҳбатлашиб туриш анъанасини ҳам ана шундай анъаналар қаторига қўшсак муболаға қилмаган бўламиз, деб ўйлайман. Бу учрашув ва суҳбатлар «совуқ уруш» даврида йиғилиб қолган чангни Совет—Франция муносабатларидан супуриб ташлашга, давлатлар ва инсонлар фаолиятининг жуда хилма-хил соҳаларида мамлакатларимиз ўртасидаги кенг ҳамкорлик йўлини дадил очишга имкон берди.

Орқага қайрилиб назар ташласак. Франция раҳбарларининг Совет Иттифоқига қилган ҳар бир визити, совет раҳбарларининг Францияга қилган ҳар бир визити Совет—Франция муносабатларини ривожлантиришга янги омил бўлганлигини, бу муносабатларни янада мазмунли, хилма-хил, мустаҳкам қилганлигини пайқаш қийин эмас.

Биз Францияга Совет—Франция муносабатларини янада ривожлантириш учун имкони бўлган ҳамма ишларни қилиш, бу муносабатларни Совет Иттифоқи ва Франция манфаатларини кўзлаб, Европадаги яхши қўшничилик ва ҳамжиҳатликни ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, бутун дунёда тинчликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб янада юксак погонага кўтариш йўлидаги астойдил истак билан келдик.

Бизнинг дўст Францияга қилаётган визитимиз, унинг халқи билан танишув, сиз, президент жаноблари билан бўладиган суҳбатлар ана шу мақсадга эришишга хизмат қилади деган умидни билдиришни истар эдик.

Совет халқи номидан дўст Франция халқига самимий салом топширишга ва эсон-омонлик тилашга ижозат бергайсизлар.

Ж. Помпиду ва Л. И. Брежнев нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Сўнгра Франция президенти Л. И. Брежневни Франция ҳукуматининг аъзолари билан ва учрашувда ҳозир бўлган бошқа расмий кишилар билан таништирди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўзига ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишиларни президент Ж. Помпидуга таништирди.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ 1971 ЙИЛ 26 ОКТЯБРЬ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Партия активи йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори ва республика партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилиб, шуни таъкидлайдики, КПСС Марказий Комитетининг мусобақани ташкил этишни яхшилаш тўғрисидаги қарори меҳнаткашлар сиёсий активлиги ва ишлаб чиқаришдаги ғайратини оширишнинг, уларни КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга сафарбар қилишнинг жанговар программасидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларини амалга ошираборив, социалистик мусобақани янада қизитиб юбордилар, саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш 10 ойлик планини муддатидан олдин бажардилар, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан олдин бажариб, мамлакатга тўрт миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» бериб ажойиб ғалабага эришдилар.

Партия активининг йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини тўла-тўкис ва тамомила маъқуллайди, уни оғишмай бажариладиган дастур деб қабул қилади.

Партия активининг йиғилиши партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари бутун эътиборни омманинг ташаббускорлиги ва ижодий активлигини янада ривожлантиришга, тўққизинчи беш йиллик планлари ва топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бошланган мусобақани авж олдиришга қаратишлари зарур, деб ҳисоблайди. Бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишни мусобақани ривожлантиришнинг бош вазифасига-меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини меҳнат унумдорлигини ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишга сафарбар қилишга бўйсундириш лозим. Омманинг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ишидаги активлигини доимо ривожлантириш, ҳар бир коллективда оммавий ижодий изланиш, камчиликларга муросасизлик муҳитини вужудга келтиришга эришиш, новаторликни, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатини актив қўллаб-қувватлаш зарур.

Мусобақадошларнинг куч-ғайратлари ишлаб чиқариш фондларидан ва капитал маблағлардан рационал фойдаланишга, хомашё ва материалларни тежаб-тергаб ишлатишга қаратилиши керак. Меҳнаткашлар коллективларининг саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, сифатли халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасидаги ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш лозим.

Мусобақанинг демократик негизлари изчиллик билан ривожлантирилиши, бу ишдаги расмиятчилик қатъиян тугатилиши, мусобақани ташкил этишнинг ленинча принциплари, натижаларни ҳаммага маълум қилиб туриш, таққослаш, тажрибани такрорлаш имконияти принциплари оғишмай амалга оширилиши зарур. Рағбатлантириш чораларини айниқса маънавий стимулларни тўғри қўллаш, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш жуда муҳим.

Мусобақада шартномавий асосларни янада ривожлантириш, унинг турли формаларига: шахсий ва коллектив ижодий планларга, касбдошлар мусобақасига, маҳорат конкурсларига кенг йўл очиб бериш, социалистик мажбуриятларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш тажрибасини яхшилаш керак.

Партия комитетлари мусобақани ташкил этиш учун, унда қатнашувчи ҳар бир кишининг юксак унум билан меҳнат қилиш шароитларини яратиб бериш, илғор тажрибани жорий қилиш, ўз малакасини ошириш, фан-техника ва экономика билимларини актив пропаганда қилиш учун хўжалик раҳбарларининг, халқ хўжалиги мутахассисларининг масъулиятини кучайтиришлари лозим.

Партия активининг йиғилиши область, шаҳар, район, партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари социалистик мусобақада бундан буён ҳам коммунистларнинг авангардлик ролини оширишлари, маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан тўлиқ фойдаланишлари, мусобақани ривожлантириш учун оммавий-сиёсий ишнинг хилма-хил формаларини ишга солишлари зарур, деб ҳисоблайди.

Мусобақани такомиллаштириш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатини авж олдириш, меҳнаткашлар орасида рационализаторлик ва ихтирочилик фаолиятини ривожлантириш, илмий-техника жамиятлари ишини яхшилаш масалалари ҳар бир касаба союз тшакилотининг диққат марказида туриши лозим.

Комсомол ташкилотлари ёшларни социалистик мусобақага кенгроқ жалб қилишлари, йигит ва қизларда бундан буён ҳам меҳнатга муҳаббат туйғусини тарбиялай беришлари, зарбдор қурилишларни, пахтачиликни, чорвачиликни, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати, савдо ва маиший хизмат корхоналарини оталикка олишни яхшилашлари керак.

Матбуот, радио, телевидение, кино илғор тажрибани пропаганда қилиш ва оммалаштиришнинг чинакам мактаби бўлиб қолиши, меҳнат қаҳрамонлари тўғрисида, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ҳақида қизиқарли ва мароқли ҳикоя қилиб беришлари лозим.

Республика партия активининг йиғилиши комил ишонч билан айтадики. республика меҳнаткашлари социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, ўз кучлари, билимлари ва ғайратларини КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга сарфлайдилар.

А. Н. КОСИГИННИНГ ТОРОНТОДА БЎЛИШИ

ТОРОНТО, 26 октябрь. (ТАСС махсус мухбири). Канада миллий мудофаа министри Дональд Макдональд СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин шарафига нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда Совет томонидан А. Н. Косигинга ҳамроҳ бўлиб борган кишилар. Канада томонидан сенатда ҳукумат бошлиғи Поль Мартин, парламент аъзолари ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Миллий Мудофаа министри Дональд Макдональд ва СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин қадаҳ кўтариб нутқ сўзладилар.

400.000 ТОННА ПАХТА УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 26 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда тайёрлангани, учинчи стун — мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — шу жумладан машина билан бир кунда терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан бери.

Юқори Чирчиқ	0,24	115,99	0,25	158,71
Пискент	0,83	115,68	0,48	102,44
Оққўрғон	0,84	112,14	0,40	110,22
Бўка	0,65	110,30	0,75	104,42
Ўрта Чирчиқ	0,57	110,18	0,09	101,65
Янгийўл	0,97	104,64	1,10	77,99
Бекобод	0,61	102,15	0,09	87,20
Область бўйича:	0,76	109,35	0,47	102,31

ОБЛАСТИМИЗ ШОЛИКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Тошкент областининг хўжаликлари давлатга шоли сотиш планини муваффақиятли бажардилар. 22 минг тоннадан зиёдроқ шоли етиштириб берилди.

Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Бўка, Бекобод, Юқори Чирчиқ, Янгийўл, Калинин, Пискент ва Оржоникидзе районларининг шоликорлари ҳосилдорликни оширишда улкан ютуқларни қўлга киритдилар. Эндиликда улар мажбурият ҳисобига ҳосил топширмоқдалар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», «Ленинский путь» ва Свердлов номли колхозлар шоликорликни ривожлантиришда катта ишлар қилдилар. Натижада ҳар бир гектар ердан 55—60 центнердан шоли топширилди. Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги» шоликорчилик совхозининг коллективи пландаги 3600 ўрнига 3603 тонна шоли сотиб, келгуси йил учун етарли миқдорда уруғлик жамғаришга ҳам муваффоқ бўлди. «Бўка» совхози шоликорларининг иши ҳам диққатга сазовордир. Улар 965 тонна шоли сотдилар.

Областнинг колхоз ва совхозлари 1972 йил учун тўла уруғлик билан таъминландилар. Давлатга 1750 тонна уруғлик шоли топширилди.

Область хўжаликлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна қўшимча равишда 6700 тонна шоли топширишга аҳд қилдилар.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ РАПОРТИ

Самарқанд областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, бу йил мўл пахта ҳосили етиштирдилар ва пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини 25 октябрда муддатидан олдин бажардилар.

Давлатга 404 минг тоннадан кўпроқ пахта сотилди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагигача тайёрланган пахтадан 42 минг тонна кўпдир. Тайёрланган пахтанинг 98 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Жомбой, Хатирчи, Иштихон, Оқдарё, Булунғир, Нарпай районларининг колхоз ва совхозлари планни муддатдан олдин бажаришга салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу ғалабага эришишда шонли механизаторларнинг меҳнат ҳиссаси катта бўлди. Улар машиналар билан 150 минг тоннадан кўпроқ пахта тердилар. Область машина терими планини 107 процент бажарди, ҳар бир машина билан ўртача ҳисобда 60 тоннадан пахта терилди. 250—450 тоннадан пахта терган механик-ҳайдовчилардан Бобошер Шавкиев, Акрам Мавлонов, Умрбой Рўзиев, Юзбай Эргашев ва бошқалар ҳосилни механизмлар билан теришда юксак иш унумига эришдилар.

Пахта тайёрлаш давом этмоқда. Область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари Улуғ Октябрнинг 54 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, давлатга қўшимча яна камида 65 минг тонна пахта сотиш, бу билан пахта етиштиришни 470 минг тоннага етказиш мажбуриятини олдилар.

Область қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда ҳам катта муваффақиятларга эришди. Давлатга пилла, сабзавот, полиз маҳсулотлари, шоли, тухум, жун, қора кўл тери топшириш планлари бажарилди.

ПОЛЬША ВИСТАВКАСИНИ КЎЗДАН КЕЧИРИШ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, И. Р Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев 26 октябрда Польша Халқ Республикаси экспорт товарларининг Тошкентдаги виставкасини бориб кўрдилар. Улар виставка павильонларни, халқ Польшаси саноатининг кўпгина тармоқлари тақдим этган мол ва буюмларни кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

СУРАТЛАРДА: Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг моҳир механизатори Зокир Юсупов. У бу йилги терим мавсумида 105 тоннадан ортиқ пахта терди (чапда).

ЯНГИЙЎЛ районидаги Охун бобоев номли колхознинг механизатори Турсунбой Абдукаримов шу кунларда ҳам ғайрат билан меҳнат қилмоқда. У мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта терди. (ўнгда).

А. АБАЛЯН ва И. ҚАЛАНДАРОВ фотоси.

ТУРСУНҚУЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ ПЛАННИ БАЖАРДИ

ШЎРАЛИСОЙ, («Тошкент ҳақиқати» махсус мухбиридан телефон орқали олинди). Янгийўл районидаги илғор Ҳамрақул Турсунқулов номли колхоз деҳқонлари байрамолди социалистик мусобақасини кенг қулоч ёйдириб, пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажардилар. 4030 ўрнига 4340 тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширилди.

Пахтазорлар қиялик ерларда бўлишига қарамай йиғим-теримда техникадан усталик билан фойдаланилди. Натижада ҳосилнинг 1000 тоннага яқини машиналар ёрдами билан териб олинди.

Колхозчилар шу кунгача ҳар гектар ердан 28,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олдилар. Далада «оқ олтин» дурдоналари кўп. Уни тезда йиғиштириб олиш учун барча чоралар кўрилмоқда. Хўжалик аъзолари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб яна 600 тонна пахта сотиш ва ялпи ҳосилни 5000 тоннага етказиш учун қизғин курашмоқдалар.

Баракали хирмон кўтаришда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Раҳимберди Йўлдошев, Маъмуржон Бўтаев, Олимжон Маликов, Тошкенбой Темиров ўртоқлар бошлиқ бригада аъзоларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар ҳар гектар ердан 29—30 центнердан пахта топширдилар. Турсунқул Дадабоев, Йўлдош Қаландаров каби «зангори кема» капитанлари машиналарнинг унумли ишлашини таъминлашда ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДАН КЕЛГАН ҲУРМАТЛИ МЕҲМОН ШАРАФИГА

ПАРИЖ, 25 октябрь. (ТАСС махсус мухбири). Франция Республикасининг президенти Ж. Помпиду бугун кечқурун Версалдаги катта Трианон саройида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Франция томонидан ҳукумат аъзолари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан Л. И. Брежнев билан бирга келган расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Ж. Помпиду шу ерда ҳозир бўлган кишиларга нутқ билан мурожаат қилди.

Ж. ПОМПИДУ нутқи

Бош секретарь жаноблари!

Бир йил муқаддам мен рафиқам билан биргаликда Совет Иттифоқида сизларнинг меҳмонгиз бўлган эдик. Мана энди сиз ҳам Франциянинг меҳмонисиз. Мен аввало сизга шуни айтишни истайманки, биз Совет Иттифоқининг энг масъул арбоби ғарбга қилган биринчи сафарида уни кутиб олиш шарафига муяссар бўлганлигимизни ғоят қадрлаймиз.

Энг масъулиятли арбоб, деб атадим. Мен бу гапни шубҳасиз, айтишим керак. Бунинг боиси шуки, Коммунистик партия Марказий Комитетининг Бош секретари бизнинг меҳмонимиздир. Эҳтимол, баъзи кишилар бунга таажжуб қилишлари мумкин. Аммо халқаро муносабатлар тўғрисидаги ва ҳар иккала мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик эришган юксак даража тўғрисидаги ўз мулоҳазаларимизни бундан ҳам равшанроқ ифодалаб бўладими, ахир, мен ўзимизнинг социал-иқтисодий системаларимиз ўртасидаги ва бинобарин сиёсий муассасаларимиз ўртасидаги туб тафовутларни билмасликка солиш ниятимиз йўқ эканлигини айтиб ўтишни истайман.

Сиз Совет раҳбарлари орасида катта ўрин эгаллаб турибсиз. Бу ўрин партиянинг СССР структурасидаги, бинобарин, унинг сиёсатидаги ролини акс эттиради. Франция генерал Де Голлнинг даъвати билан мутлақо бошқача структурани танлаб олганлиги, унинг социал-иқтисодий системаси гарчи либерал капитализмнинг назарий сиймосига тўлиқ муносиб бўлмаса ҳам Францияни ғарб мамлакатлари билан боғлиқ эканлиги ва Франциянинг иттифоқлари, шунингдек унинг жамиятлар доирасида Европа қурилишида ўйнаётган актив роли Франция сиёсатининг таркибий қисми эканлиги ҳам маълум.

Бошқа сўзлар билан айтганда, сизнинг визитингиз миллатлар ўртасидаги муносабатларни ва жумладан Европа миллатлари ўртасидаги муносабатларни қандай тасаввур этаётганлигимизни жуда яхши тасдиқлаб беради.

Сиёсий, иқтисодий ва социал тузумнинг қандай бўлишига қарамай, барча мамлакатлар билан дўстона алоқалар ўрнатиш йўлидаги интилишимизни очиқ-равшан ифодалаб бердик. Сизнинг тинч-тотув яшаш ва унинг оқибатлари тўғрисидаги таърифингиз бу интилишга мос бўлиб тушади. Европада ва бутун дунёда тинчлик иши учун Шарқ билан Ғарб ўртасида мустаҳкам, маданий, иқтисодий, инсоний алоқалар ва албатта сиёсий алоқалар ўрнатишдан кўра муҳимроқ нарса йўқ эканлиги тўғрисидаги эътиқодимизга сизнинг совуқ уруш оқибатларини бартараф қилиш йўлидаги қатъий интилишингиз мос бўлиб тушади. Генерал Де Голлнинг СССРга қилган унутилмас сафари вақтида уни яхши кутиб олганингиз, шунингдек дастлаб Франция Республикасининг Бош министри сифатида, сўнгра эса президенти сифатида қилган визитларимнинг давомида мени яхши кутиб олганингиз, ГФР федерал канцлерининг мамлакатингизга қилган визитлари бунинг шоҳиди бўлди ва бўлиб қолаверади, Америка Қўшма Штатлари Президентининг бир неча ойдан кейин мамлакатингизга қиладиган визити бунинг шоҳиди бўлади ва ҳоказо.

Шундай қилиб, бизнинг халқлар ўртасида улар орасидаги идеологик тафовутлар қандай бўлишидан қатъий назар, хавфсизликнинг ва аввало Европа хавфсизлигининг мустаҳкам ва доимий негизларини вужудга келтира оладиган ошкора ва ижобий алоқа ўрнатиш йўлидаги муштарак интилишимиз аниқ-равшан қарор топмоқда. Бу эса ҳозирги кунда ҳар қачонгидан кўра равшанроқ кўриниб турибди.

Учрашиб туриш керак, албатта. Лекин шунинг ўзигина кифоя эмас; бамаслаҳат келишиб олиш ҳам керак. Генерал Де Голл Франция номидан ўзаро кешилиб олиш ва ҳамкорликка олиб келиши лозим бўлган йўлдаги дастлабки босқич сифатида кескинликни юмшатиш зарур эканлигини биринчи марта эълон қилди. Бундай сиёсат муваффақиятли амалга оширилиши учун баъзи асосий принциплар юзасидан ҳеч қандай ғаразли фикрларга йўл қўймай, бамаслаҳат келишиб олишга таяниш лозим. Бундай гап авало бир-бирига доим қарама-қарши туриш ва можаро чиқариш хавфига асосланадиган блоклар сиёсатига чек қўйиш тўғрисида бораётир. Бундай можаро бутун инсоният учун ва жилла бўлмаганида Атлантика иттифоқи мамлакатлари ва Варшава шартномасига аъзо бўлган мамлакатлар учун ўнгариб бўлмайдиган фалокат бўлур эди.

Франция НАТО Бирлашган Ҳарбий ташкилотидан чиқиб ва яқин ҳамда Узоқ Шарқда давом этаётган кўп можароларга нисбатан муайян йўл тутиб, намуна кўрсатди. Сизнинг ҳам ана шу блоклар сиёсатига қарши эканлигингиз тўғрисидаги гапларингиздан хурсандман.

Мен тантанали суратда шуни қайд қиламанки, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципини сизлар ҳам қўллаб-қувватламоқдасиз. Мен бу принципни хурсандчилик билан таъкидлаб ўтаман. Ана шу принципга мувофиқ, ҳар бир халқ ўз ишларини ўзи бошқара олади ва ўзи лозим топган сиёсатни ўтказа олади. Сизлар ҳам, бизлар ҳам у ёки бу миллатлар ўртасида, Европа миллатлари ёки бошқа миллатлар ўртасида амалга оширилиши мумкин бўлган алоҳида алоқаларни инкор қилмаймиз ва бошқа мамлакатлар ўртасидаги бундай алоқаларни барбод этишга интилмаймиз. Шунингдек биз масалан, Европа жамиятлари доирасида у ёки бу дўстларимиз, ёҳуд қўшниларимиз билан алоқаларимизни сақлаб қоламиз ва бу алоқаларни мустаҳкамлашга интиламиз. Аммо биз ҳозирги кунда миллий мустақиллик тушунчасини ҳар нарсадан азиз деб биламиз, ҳамманинг мустақиллигини ҳурмат қиламиз, ўз мустақиллигимизни ҳурмат қилишга мажбур этишга ва бу вазифанинг бажарилишини тегишли иқтисодий, сиёсий воситалар билан ва айтиш мумкинки, ҳарбий воситалар билан ҳам таъминлашга қатъий қарор берганмиз.

Ана шу фикрга ва халқаро муносабатларга шу тарзда ёндошишга асосланиб, мен Москвада Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан ўтказиладиган кенгаш бизнинг қитъамизга катта умидлар бахш этиши мумкин ва қитъадаги тинч мувозанатнинг, ҳар икки томоннинг қўрқиб хавфсирашига эмас, балки бир-бирини яхши билиб олишига, актив ҳамкорликка, кишиларни бир-бири билан яқинлаштиришга асосланган мувозанатнинг мустаҳкам омили бўлиб қолиши мумкин, деган эътиқодимиз тўғрисида гапирган эдим ва бу ерда ҳам шу гапларни такрорлайман.

Тўрт давлат ўзаро келишиб олганлиги натижасида Берлин масаласини кўнгилдагидек ҳал эта олган ва икки мамлакатимиз бу ишда фойдали, баъзан эса ҳатто ҳал қилувчи роль ўйнаган ҳозирги кунда, СССР билан ГФР ўртасидаги ва Польша билан ГФР ўртасидаги шартномалар, марказий Европада кейинги уруш натижасида белгиланган ва ўзаро эътироф этилган чегараларнинг мустаҳкамлигини таъминлаган чоқда, халқаро музокаралар Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасида нормал муносабатлар ўрнатиш ва халқаро майдонда шундан келиб чиқадиган оқибатларга умид туғдираётган бир пайтда кенгаш чақириш олдидан тайёргарлик кўришнинг кўп томонлама босқичини тез орада Хельсинкидан бошлаб юборишга ҳеч нарса халақит бермайди, деб ўйлаймиз.

Бизнинг фикримизча, бу босқич ялпи мажлисларнинг протоколи, даражаси ва уларни бошлаб юбориш вақтинигина эмас, балки кенгашнинг кун тартибини, шунингдек кенгаш ишларини уюштириш тафсилотларини ҳам белгилаб чиқиш имконини бермоғи лозим. Бизнинг фикримизча, кенгаш умумий масалалар юзасидан шунчаки фикрлашиб олиш учун эмас, балки хавфсизлик, экономика ва маданият соҳасидаги конкрет ҳаракатлар йўлини белгилаб бериши лозим. Ана шу туб масала хусусидаги қарашларимиз бир-бирига жуда яқин бўлса керак. Бизнинг учрашувимиз шу тўғрида, ошкора гапириш учун жуда яхши фурсатдир.

Мен сизнинг визитингиз икки томонлама ҳамкорлигимиз эришган юксак даражадан далолат беради, деб айтди. Бу ҳамкорлик аввало, биз истаган ва 1970 йил 13 октябрда тузилган протоколда қайд қилинган тарзда, барча халқаро проблемалар юзасидан ҳар иккала ҳукуматларимизнинг маслаҳатлашиб олишлари шаклида намоён бўлмоқда. Биз умуман ўзимиз ишлаб чиққан қондаларга мувофиқ маслаҳатлашиб турдик. Бундай маслаҳатлашиб олишлар Шарқи-Жанубий Осиёда тўхтовсиз давом этиб келаётган оғир можаро хусусидаги қарашларимиз кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшайди, деб қайд этишимиз учун имконият яратиб берди. Бошқа ҳамма жойда бўлгани каби бу ерда ҳам ажнабийларнинг ҳар қандай шаклда аралашувини тўхтатиш, «бунинг муҳлати, менинг фикримча яқинлашиб қолганга ўхшайди» тинчликни тиклаш ва Ҳинди-Хитой давлатларига ўзининг сиёсий ҳамда социал тузумини бемалол танлаб олиш ва бетарафлик шароитида ўз мустақиллигини таъминлаш учун имконият туғдириши керак. Уларнинг ҳаммаси шубҳасиз, шунга интилмоқда. Шарқий Покистондаги ғалаёнларга нисбатан ҳам худди шундай гапларни айтиш мумкин. Бу чора яна осойишталикка эришиш ва Ҳиндистонга қочиб кетган кишиларни қабул қилиб олиш имкониятини туғдириши керак. Халқаро ҳамжамият бу ишда инсонпарварларча катта ёрдам кўрсатишни ўзи учун шараф деб ҳисобламоғи керак.

Тўрт йилдан ортиқ вақтдан бери давом этиб келаётган яна бир можаро бор. Бу можаро бундан кейин ҳам давом этадиган бўлса, пировардида халқаро тинчликни жиддий хавф остида қолдириши мумкин. Мен бунда Яқин Шарқдаги можарони назарда тутаяпман. Франция ўз позициясини аниқ-равшан баён қилиб берди ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти хавфсизлик Кенгашининг 242-рақамли резолюциясидаги қоидаларни, ҳамма қоидаларни астойдил қўллаб-қувватлайди. Хавфсизлик Кенгашида доимий аъзо бўлган тўрт давлатнинг маслаҳатлашиб олиши доирасида бу масалани ҳал этиш йўлларини қидириб топиш жараёнида ҳар икки мамлакатимиз, сизнинг мамлакатингиз ва бизнинг мамлакатимиз позицияларининг яқин эканлигини, баъзи муҳим вазифалар юзасидан эса бир хил эканлигини қайд қилдилар. Аммо тўрт давлатнинг ана шу ҳаракатлари анча сусайиб қолганлигини ва элчи Ярринглинг миссияси боши берк кўчага кириб қолганлигини кўриб, ғоят афсусланмоқдаман. Қўшма Штатлар ҳукуматининг якка тартибда кўраётган тадбирлари яқин келгусида можарони манфаатдор томонлар учун мақбул тарзда вақтинча бартараф қилишга олиб келганида, биз бундан фақат хурсанд бўлур эдик. Биз бундай [illegible]

яшашга имкон берадиган тарзда қатъий бартараф қилишга асос яратиб бермаса, келгусида янги можаро келтириб чиқаради, деб ҳисобламоқдамиз. Шу сабабли биз тўрт давлат можарони ҳаққоний тарзда ва узил-кесил бартараф қилишни енгиллаштириш ҳамда таъминлаш учун маслаҳатлашиб олиш йўлида зўр бериб ҳаракат қилган пайт келишига аминмиз. Қанча-дан-қанча вақт қўлдан бой берилди ва бундан ҳеч ким наф кўрмади! Бирлашган Миллатлар Ташкилоти устави ўз зиммаларига алоҳида масъулият юклаган давлатлар пировард натижада қандай мудҳиш ожизлик туйғуларини вужудга келтиришлари мумкин! Халқаро ҳамкорлик нақадар зарур эканлигини бундан ҳам яхшироқ намойиш қилиб кўрсатиш мумкинми, ахир!

Барча мамлакатлар ўртасида, шу жумладан сиз билан бизнинг ўртамизда жуда зарур бўлган бундай ҳамкорлик соҳаси мавжуд экан, бу соҳа қуролсизланишдан иборат. Биз сизнинг дастлаб, ядро қуролига эга бўлган беш давлат конференциясини чақириш ҳақидаги, сўнгра бутунжаҳон конференцияси ҳақидаги таклифларингизга ижобий баҳо бердик. Аммо биз аввалгидек ҳозирда ҳам шу нарсага аминмизки, тинчликка таҳдид қилаётган жиддий хавф — атом хавфидир. Бу хавф ана шу қуролга эга бўлган мамлакатлар доирасида бутун инсониятнинг манфаатини кўзлаб албатта муҳокама қилиниши лозим.

Бунда гап Европа тўғрисида, ҳозир мавжуд бўлган можаролар ёки пайдо бўлиш хавфи туғилаётган можаролар тўғрисида, қуролсизланишнинг энг муҳим проблемаси ҳақида борар экан, бизнинг манфаатларимиз сиз билан биз ўзаро маслаҳатлашиб олишимизни ва бир-биримиз билан бамаслаҳат бир қарорга келишимизни талаб этади. Бизнинг эътиқодимизча, бу сиёсат ўткинчи характерга эга эмас. Франция билан Совет Иттифоқининг яқинлашуви доимий талабларга мос бўлиб тушади. Рус ва француз халқларининг яшаш ҳуқуқи учун ва озодлик учун юз йил мобайнида биргаликда олиб бораётган кураши тарихи буни исбот қилади.

Биз Совет Армияси нацизм устидан ғалаба қозонишда ва бинобарин, бизни озод қилишда ўйнаган ролини эсдан чиқарганимиз йўқ. География тарихга ёрдам бермоқда ва қитъамизнинг икки чеккасида жойлашган мамлакатларимизни, территорияларининг ҳажмига қарамай, бамаслаҳат иш кўришга ва уни Европа биносининг мустаҳкам пойдеворига айлантиришга чорлайди. Бошқа ҳар қандай формула эса мамлакатларни ажратиб қўяди, Франция билан Россиянинг бамаслаҳат иш кўриши эса уларни яқинлаштиради. Бош секретарь жаноблари, менга шу нарса маълумки, Совет Иттифоқининг раҳбарлари менинг шу эътиқодимни маъқулламоқдалар. Бу эътиқоддан келиб чиқадиган хулоса шуки, бундай шароитда ҳар қандай яқинлашиш ташвишланиш учун сабаб бўла олмайди, балки Европа қитъасининг келажагига ишониш учун негиз бўлади.

Бош секретарь жаноблари, икки ярим аср муқаддам Пётр I Францияга визит билан келган эди. Вольтер бу сафарни лўнда қилиб: «Улуғ Пётр Францияда муносиб кутиб олинди», деб тасвирлаган эди. Ўша пайтдан буён мамлакатларимиз кўп ўзгаришларни ва кўп революцияларни бошдан кечирди. Аммо буюк Пётр ҳайкали шу пайтгача «Аврора» крейсери яқинида қад кўтариб турибди, республика президенти эса бугун кечқурун сизни Людовик XIV саройида кутиб олади. Мен бунда бахтли давомийлик рамзини кўриб турибман. Бу рамз Франция сизни ҳам муносиб кутиб олишига ишонч ҳосил қилдиради.

Хонимлар ва жаноблар, мен Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Олий Совет Президиумининг аъзоси Брежнев жаноблари шарафига, ҳурматли В. П. Брежнева соғлиғи учун, ҳукумат делегациясининг барча аъзолари соғлиғи учун, совет халқининг фаровонлиги ва бахт-саодати учун, Франция-Совет дўстлиги учун қадаҳ кўтараман.

Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли президент жаноблари, Помпиду хоним!

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар!

Мамлакатингизга келишга таклиф қилганлигингиз, Франция диёрига келишимизнинг дастлабки соатларидаёқ самимий кутиб олганлигингиз учун яна бир марта ташаккур изҳор қилишга рухсат бергайсиз.

Генерал Де Голль 1966 йилда Москвада олиб борган ва ҳаммамизнинг эсимизда қолган музокаралар вақтида кўп соҳаларда «Совет-Франция муносабатларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш йўлига асос қўйилган эди. Бу йўл, президент жаноблари, ўтган йили сиз билан учрашувларимиз давомида ўзининг жуда ёрқин ифодасини топди. Францияга қилган ҳозирги визитимиз ана шу йўлнинг мантиқий давомидир.

Совет Иттифоқи ва Франция кейинги йилларда бир-бирига яқинлашиш учун катта йўлни муваффақиятли босиб ўтганлигини мамнуният билан қайд қиламиз. Президент жаноблари, сизнинг ўтган йили қилган визитингиз вақтида маслаҳатлашиб туриш тўғрисида имзоланган протокол сиёсий муносабатлар соҳасида тобора катта роль ўйнамоқда. Бу протокол мамлакатларимизнинг халқаро майдонда ҳамжиҳат ҳаракат қилишлари учун муҳим восита бўлиб қолди.

Совет Иттифоқи ва Франция экономика, фан техника ва маданият соҳасида алоқа, айри- [illegible]

Парижга келдик. Бу учрашув совет халқининг манфаатлари ва истакларига мос бўлиб тушади ҳамда француз халқининг манфаат ва истакларига ҳам мос бўлиб тушишига астойдил аминмиз. Халқларимизнинг хамжиҳатлик, ҳамкорлик ва дўстликка интилишларини мумкин қадар тўлароқ ифода қилиш ва рўёбга чиқаришни ўз музокараларимизнинг асосий вазифаси деб биламиз.

Бизнинг музокараларимиз халқаро ҳаётда кўп давлатларнинг сиёсий ўзаро муносабатлари соҳасига ҳам, улар ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар ва бошқа алоқалар соҳасига ҳам тааллуқли бўлган бир қанча янги холатлар рўй берган бир вазиятда олиб борилмоқда.

Биз Европа ўз тарихининг эҳтимол, бурилиш рўй берган пайтида турган бир вақтда сизлар билан учрашмоқдамиз. Қитъада кескинликни юмшатиш учун, хавфсизликни таъминлаш учун, Европа халқларининг яхши истиқболи учун курашаётган кучлар ўсди ва мустаҳкамланди. Бунга олиб келадиган йўл — чегараларнинг дахлсизлигини тан олиш, куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилмаслик, ҳуқуқий тенглик, мустақиллик принципларини ҳурмат қилиш ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларини ҳурмат қилишдан иборатдир.

Кейинги вақтларда Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Рес- [illegible]

ти, улар бошқа мамлакатлар билан алоқа боғлайдиган пайт, уларни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш пайти яқинлашиб келмоқда.

Биз вазиятга реал баҳо берганимизда, Европада қитъамиздаги кескинликни юмшатиш жараёнига ҳалақит бериш учун интилаётган доиралар ҳали ҳам актив ҳаракат қилаётганликларини кўриб турибмиз. Улар бу жараённи орқага буриб юбориш ва, жумладан, Умумевропа кенгашининг чақирилишини қийинлаштириш учун ҳар қандай шубҳали воситаларни ишга солишдан қайтмаётирлар. Аммо биз шу нарсага аминмизки, тинчликсевар давлатларнинг, кенг жамоат доираларининг куч-ғайрати билан халқларнинг тинчлик — Европа учун урушлар ўртасидаги танаффусгина бўлмай, балки Европанинг табиий ҳолати бўлиб қолади, деган умидини рўёбга чиқариш мумкин ва лозим.

Европадаги барча халқлар шуни истаётганлигига шубҳа қилмаса ҳам бўлади. Совет халқига келганда шуни айтиш керакки, у бундан астойдил манфаатдордир. Маълумки, бизнинг халқимиз гитлерчилар агрессиясига қарши курашда жуда кўп қурбон берди ва шу сабабли қитъада тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига тааллуқли ҳамма нарсага зўр эътибор билан қарайди.

Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари — социалистик давлатлар хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини чақиришни таклиф этганларидан буён беш йил ўтди. Буюк давлатларнинг ҳаммаси бу таклифни қўллаб-қувватлаётган ҳозирги пайтда бундай кенгашни ташкилий жиҳатдан тайёрлаш масалалари биринчи ўринга қўйилмоқда. Кенгашнинг мазмуни ва муваффақиятли ўтиши тайёргарлик ишларининг яхши олиб борилишига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлиги хусусида ҳеч ким баҳслашиб ўтирмаса керак.

Президент жаноблари, ўтган йилнинг куз фаслида А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, ва мен сиз билан олиб борган музокаралар чоғида Совет Иттифоқи ва Франциянинг Умумевропа кенгашига актив тайёргарлик кўриш ва бу кенгашни чақиришга қаратилган муштарак нуқтаи назари аниқ белгиланганлигини эслатиб ўтса арзийди. Турмуш муштарак фикрларимизнинг тўғри эканлигини тасдиқлади. АҚШ ва Канаданинг ҳам иштироки билан ўтказиладиган умумевропа кенгаши Европа халқларининг осойишта яшашлари ва тинч меҳнат қилишлари учун шарт-шароит яратиб бериши лозим бўлган улкан иш бўлиб қолажаги тобора аён бўлиб қолмоқда. Совет Иттифоқи ва Франциянинг кенгаш чақириш билан боғлиқ бўлган барча масалалар ҳусусидаги фикри ҳозирги шароитда алоҳида аҳамиятга эга бўлади, деб ўйлайман.

Бизнинг фикримизча, Европага доир сиёсатнинг тобора кўп давлатларни қизиқтираётган яна бир масаласи эътиборга сазовордир. Мен Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартиришни назарда тутаман.

Бизнинг учрашувимиз мураккаб халқаро вазиятда, Ҳинди-Хитойда уруш ҳануз давом этаётган, Яқин Шарқ танглиги бартараф қилинмаган ва агрессор араб ерларини оккупация қилиб турган бир пайтда ўтмоқда. Шу сабабли бу масалалар, шунингдек жаҳоннинг баъзи бошқа районларидаги воқеалар ҳам табиий, фикрлашиб олишимиз учун мавзу бўла олади. Совет Иттифоқи билан Франция позицияларининг яқинлиги яна бир марта ёрқин исбот этилишига шак-шубҳа қилмаймиз.

Замонамизнинг барча мамлакатлар халқларини ғоят қизиқтираётган энг муҳим проблемаларидан бири — қуролсизланиш проблемасидир. Бу проблеманинг энг муҳим жиҳати борасида Совет Иттифоқи билан Франция тутган позицияларнинг ўхшашлигидан мамнунмиз. Бу позиция шундан иборатки, аввало, ядро қуроли билан қуролланиш пойгасига чек қўймоқ керак.

Биз СССР каби Франция ҳам ядро қуролига эга бўлган беш давлат конференциясини ўтказишга тарафдор бўлиб чиқаётганлиги ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг шу сессиясига киритилган таклифни — қуролсизланиш юзасидан жаҳон конференциясини ўтказиш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлаганлиги каби фактга юксак баҳо берамиз.

Биз жаҳоннинг ҳарбий-сиёсий гуруҳларга бўлиниб кетишини бартараф қилиш каби асосий масалада ҳам СССР билан Франциянинг позициялари яқин эканлигини мамнуният билан қайд қиламиз. Совет Иттифоқи, шунингдек Варшава шартномаси бўйича иттифоқчиларимиз ишни худди шу йўлдан олиб боришга тайёр эканликларини қатъий айтишди.

Президент жаноблари, Москвада сиз билан олиб борган суҳбатларимиз очиқ кўнгиллилик ва самимий муҳитда ўтди. Биз бу ерда, Парижда ҳам худди шундай вазиятни ҳис этмоқдамиз. Бу эса биринчи суҳбатимиз тамом бўлиши биланоқ музокаралар ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтади, ҳамда бу музокараларнинг натижалари Совет—Франция ҳамкорлигини янада юксак поғонага кўтаради, деб ўйлашга асос беради.

Президент жаноблари, Париж билан биринчи танишиш менда алоҳида туйғулар уйғотганлигини эътироф этишим керак. Анча вақт илгари — 26 йилдан кўпроқ вақт илгари Парижга келишни мўлжаллаган эдим. Мен у вақтда Европанинг қоқ ўртасида гитлерчи галалаларга қарши олиб борилган сўнгги операцияларини тамомлаган Совет Армиясининг сафларида эдим. Қирқ бешинчи йилнинг баҳор кунлари авлодларимизнинг хотирасидан кўтарилган эмас. Мен ва жанговар дўстларимдан бири ўша кунларда Парижга келишни орзу қилган эдик. Қуролдош биродарларимиз — Франция ватанпарварларига бўлган иззат-ҳурмат туйғулари бизни шунга даъват этарди. Ҳар бир рус кишисига хос бўлган ҳусусият — жаҳонга улуғ маърифатчи ва революционерларни, санъат ва фаннинг улуғ зотларини етиштириб берган мамлакатга нисбатан самимий ҳурмат ва иштиёқ бизни Францияга чорлар эди. Мен Франция пойтахтига қиладиган сафаримнинг конкрет планларини ҳам тузиб қўйган эдим. Аммо бу режамни амалга оширишимга ҳалақит берган вазият рўй берди. Мен фронтдаги ўртоқларим билан биргаликда Москвадаги Қизил майдонда ўтказиладиган ғалаба парадида иштирок қилиш шарафига муяссар бўлдим. Шу сабабли ана шу катта қувончли воқеага тайёрланиш керак эди. Шундан кейин бошқа ишлар, бошқа юмушларни бажаришга тўғри келди. Шундай қилиб, Парижга келишим чорак асрдан кўпроқ вақтга чўзилиб кетди. Эндиликда мен бу учрашувдан ва бу учрашув СССР билан Франция ўртасидаги дўстлик кучайиб бораётган бир шароитда ўтаётганлигидан бениҳоя мамнунман.

Совет — Франция ҳамкорлиги ҳозирги кундаёқ халқаро ҳаётнинг энг муҳим омилларидан бири бўлиб қолди. Мамлакатларимиз жаҳон миқёсидаги ишларда ўйнаган ролини эътиборга олганда, бу табиий бир ҳолдир. Бизнинг ҳамкорлигимиз фақат халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш мақсадларигагина хизмат қилади. Бу ҳамкорлик бундан буён ҳам давлатларнинг ижтимоий тузуми қандай бўлишидан қатъий назар, уларнинг тинч-тотув яшаш принципларини кенг кўламда ва актив амалга оширишнинг яхши намунаси бўлиб қолсин.

Франция Республикаси президенти ва Помпиду хонимнинг соғлиғи учун!

Совет—Франция хамкорлигининг янада самарали ривожланиши учун, халқларимизнинг дўстлиги учун!

Зиёфат қатнашчилари Ж. Помпиду ва Л. И. Брежневнинг нутқларини зўр эътибор бериб тингладилар ҳамда қарсаклар билан кутиб олдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

Зиёфатдан кейин Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду Француз ва Совет расмий кишилари ҳамроҳлигида Людовик XIV театрига бордилар.

Спектакль бошланиши олдидан СССР ва Франция давлат гимнлари ижро этилди.

Меҳмонларга бир пардали балетлар кўрсатилди.

Спектакль тамом бўлганидан кейин театр артистлари Л. И. Брежневга таништирилди.

ЧЎЛҚУВАРЛАР УЧУН

Бу корхона коллективи Мирзачўл ва Қарши чўлларида янги ерларни ўзлаштириш ҳамда уларни поёнсиз пахтазорларга, боғ-роғларга айлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқда. Бекободдаги бу темир-бетон буюмлари заводида ишлаб чиқарилаётган турли-туман конструкциялар ва тарновлар чўлга оби-ҳаёт келтириш ишига хизмат қилмоқда.

Корхона ишчилари, инженер-техник ходим ва хизматчилари Улуғ Октябрь байрамининг 54 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатида фаол қатнашмоқдалар. Шунинг учун ҳам меҳнат самараси анча салмоқли бўлмоқда. Шу йилнинг тўққиз ойлик иш якунлари буни яққол кўрсатиб турибди. Ишчилар маҳсулот реализация қилиш планини 102,2 процент қилиб адо этдилар. Қўшимча 100 минг сўмликдан кўпроқ темир-бетон конструкциялари тайёрланди ва буюртмачиларга етказиб берилди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам тинимсиз юксалмоқда. Жумладан, меҳнат унумдорлиги белгиланганига нисбатан 5,3 процент ортди.

Корхона коллективи қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш ва хўжалик йилини яхши якунлаш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтармоқдалар.

Холмат Абдураимов Тошкентдаги трактор-йиғув заводининг пешқадам ишчиларидан. Моҳир йиғувчи-слесарь айни кунларда смена нормасини 130-150 процентдан адо этиб келяпти. Суратда: Х. Абдураимов иш устида. И. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТКИН фотоси.

ГУЛЧАМБАР ҚЎЙИЛДИ

ПАРИЖ, 26 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари), Шарль Де Голль майдонидаги зафар аркаси остидаги абадий олов шамолда алангаланиб турибди. Бу олов номаълум солдат қабри ёнида абадий гуриллайберади.

Бугун эрталаб КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шу ерга келди. Франция Бош министри Ж. Шабан-Дельмас олий мартабали меҳмонга ҳамроҳлик қилди.

Зафар аркаси ёнида Л. И. Брежневни миллий мудофаа ишлари давлат министри М. Дебре, собиқ фронтчилар ва уруш қурбонлари ишлари министри А. Дюдювиллар, Парижнинг ҳарбий губернатори генерал Юзюро кутиб олишди.

Майдондаги парижликлар Л. И. Брежневни самимий табрикладилар.

Фахрий қоровул саф тортди. СССР ва Франция давлат гимнлари ижро этилади.

Л. И. Брежнев қабрга гулчамбар қўяди. Гулчамбар лентасига: «Номаълум француз солдатига. Л. И. Брежнев» деган сўзлар ёзилган. Ҳозир бўлган кишилар бир дақиқа сукут сақлаб, ҳалок бўлганлар хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмон олтин китобга-зафар аркаси ҳурматли меҳмонлари дафтарига имзо чекди.

Шундан кейин Л. И. Брежнев байроқдорлар, уруш ветеранлари ва «Нормандия-неман» полки ветеранлари вакиллари сафини айланиб ўтди. У собиқ фронтчиларни, умумий душман-фашизмга қарши бир ёқадан бош чиқариб жанг қилган кишиларни қизғин ва самимий табриклади.

МЕҲНАТ ҲАМ, ДАВЛАТ ҲАМ ЭГИЗ

Ғарби-шимолдан эсаётган изғирин шабада тушдан кейин яна кучайди. Осмонда булутлар қуюқлашди. Атрофни қоронғилик чулғаб кела бошлади.

Номозбой ака бу вақтда сурувни қўрадан анча олисда, ўт яхши ўсган сойликларда боқиб юрар эди. У ҳавонинг авзои бузилаётганини сезиб, ёйилиб юрган сурувни тўплай бошлади. Қўра томон ҳайдар экан, ғарб томондан кўз узмас эди. У ёқда қопқора булут осмонни бутунлай эгаллаб, қандайдир даҳшатли нарса гувиллаб яқинлаб келарди.

Кўп ўтмай унинг эпкини етиб келди. Қор учқунлади, сўнг бирдан шиддат билан ёға бошлади. Қорнинг шиддати шундай зўр эдики, гўё ҳамма нарсани кўмиб ташлашга қасд қилганга ўхшарди. Бир лаҳзада кенг яйлов мавж уриб тўлқинлаётган қор денгизига айланди. Шамол қор парчаларини юзга уриб, кўз очишга қўймас, ваҳима солиб гувиллар, қўйлар бир-бирларининг биқинларига бошларини суқиб, маърашар эди.

Номозбой ака қўйларни тўп қилиб ҳайдаш учун жон-жаҳди билан сурув атрофида елиб-югурар, бор кучини овозига бериб қичқирар эди. Бўри ҳужум қилганда ёки бошқа хавфли пайтлардаги сингари бу ўткир қичқириқнинг даҳшатли садосидан қўйлар ғуж бўлиб, қор ва шамолдан бошларини эгиб олишганди. Номозбой акага худди шу керак эди. Бундай пайтларда сурувни омон сақлаб қолишнинг бирдан-бир йўли шу эди: агар қўйлар бир-бирларига суяниб, ғуж бўлиб юрмаса, шамол ҳайдаган томонга чопиб, тумтарақай бўлиб кетади, шунда уларни ҳеч қандай куч тўхтата олмайди...

— Ҳа, Келес яйловларининг қиши қирчиллама, ёзи жазирама, — деб бошлади сўзини Номозбой ака. — Чўпонлик таёғини қўлимга олиб, яйловга қўй ҳайдаганимга салкам қирқ йил бўлди. Яйловни бир метрлаб қор босган, қиш бениҳоя қаҳрли келган йилларни ҳам кўрдик. Лекин, шошиб қолмадик. Меҳнатинг эгиз бўлмаса, давлатинг эгиз бўлмайди, деган мақол бор. Касбга меҳр қўйсанг янглишмайсан, меҳнатинг зое кетмайди. Мен ҳарқанча чарчаган бўлсам ҳам қўйларнинг кун сайин тўлишиб, этигаэт қўшаётганини, иштаҳа билан ўтлаётганини кўрсам, шу заҳоти чарчоғимни унутиб юбораман.

Четдан келган одамларга яйлов кўкламдагина чиройли, ёқимли кўринади. Тўғри, кўкламда ҳаммаёқ ям-яшил гиламларга бурканади. Явшанлар бўй чўзиб, қулф уриб ўсади. Лола-қизғалдоқларнинг аксидан осмон ҳам қизғиш тус олади. Лекин, менга яйлов ҳамиша ёқади. Кузда, ҳаммаёқ олтин тусга кирганда кўрсангиз эди яйловни! Бу пайтда барча ўтлар пишиб етилади. Уни еган қўй-қўзилар ҳам пишади. Ҳа, худди шундай. Кўкламдаги қўй гўшти билан кузги қўй гўштининг таъмини сезганмисиз? Фарқ бор. Кузда қўй тиқинчоқ бўлади, торози босади.

— Қўйларингиз қайси зотдан, дейсизми? Сирожи зот, деймиз буларни. Ҳар бири эллик килограммдан ошириб гўшт-ёғ беради. Уйларимиздаги кўзни қамаштирувчи гиламларни кўп кўргансиз. Бу қўйларнинг жуни ана шу гиламларга кетади. Бир гилам икки авлодга бемалол хизмат қилади, демак, бу қўйларнинг жуни қанчалик чидамли бўлишини, ўз рангини бермаслигини ана шундан ҳисоб қилаберинг.

— Қишлов яқин қолди, — сўзида давом этади Номозбой ака, — қишлов чорвадорлар учун синов деб бежиз айтилмаган. Яйловда қорнинг қалинлиги 20 сантиметрдан ошиб, совуқ ҳаддан зиёд кучайгандагина биз қўйларни қўрада боқамиз. Бошқа вақтларда ҳар куни яйловга олиб чиқамиз. Совуқ тушдими, қўй хоҳ яйловга чиқсин, хоҳ чиқмасин, ҳар бош қўйга 2—2,5 килограммдан пичан, 0,5 килограммдан емни ҳар куни узмай бериб борамиз. Акс ҳолда кўзлаган маррангга етолмайсан. Агар қишда сал бепарволикка йўл қўйсанг, бунинг жазосини тортасан. Сурувни ўнглаб олиш қийин бўлади. Биз ҳамиша белгиланганидан зиёд ем-хашак жамғаришга одат қилганмиз. Қиш ғамини ёзда емаган чўпон эгиз қўзи олиш ҳақида ўйламаса ҳам бўлади.

ЛАВҲА

— Бир ойда қанча иш ҳақи оласиз, деяпсизми? Бизда ҳар бош қўй учун ойига 33 тийиндан ҳақ тўланади. Бу умумий қоида. Маош тариқасида. Пландан ошириб олинган қўзи, жун ва гўшт учун мукофот белгиланган. Менинг сурувимда 1300 бош қўй бор. Шундан 573 таси совлиқ. Шу совлиқлардан 688 та қўзи олиб, ҳаммасини асраб қолдим. Жун қирқиб олиш планини ҳам ошириб бажардим. Ана шулар эвазига 27 бош қўйни мукофотга олдим. Буларни пулга айлантириб ҳисоблаганда камида бир ойлик иш ҳақим 480 сўмдан ошди.

Лекин, гап бунда эмас. Мен инсоннинг чинакам бахти коллектив меҳнатда, деб ўйлайман. Ўз қилган меҳнатингдан қониқмасанг, меҳнатнинг мевасини кўриб, қувонмасанг бахтиёр бўлолмайсан.

Кейинги йилларда совхозимизда қилинаётган ишларга бир назар ташлайлик. 1964 йилда айрим колхозларга қарашли майда фермалар бирлаштирилиб, ихтисослашган совхозлар тузилгандан бери Келеснинг қиёфаси ўзгариб боряпти. Насослар орқали сув чиқарилиб, катта майдонларга ем-хашак экинлари экилмоқда, боғ-роғлар барпо қилинаётир. Илгари сув кам бўлгани туфайли, қўйларга кунига бир марта сув берган бўлсак, ҳозир икки марта суғориш имконига эгамиз. Қўйлар учун мустаҳкам қўралар қурилмоқда.

Совхозларимиз марказларида клуб, мактаб-интернат, ҳаммом, касалхона ва бошқа бинолар қуриб ишга туширилди. Чўпонлар учун кўплаб турар-жойлар қурилаётир. Совхоз раҳбарлари йўлларга асфальт ётқизиш, яйловларни сув билан кўпроқ таъминлаш учун ҳаракат қилишяпти. Биз чўпонлар бунга жавобан қўйлар туёғини йил сайин ошириб боряпмиз.

Яна бир қувонтирадиган воқеани айтиб ўтай. Илгари қишлоқдан ўқишга кетган ёшлар ҳар қаерда ишга ўрнашиб қолишар эди. Энди улар ўқишни битириб, ўз туғилган қишлоқларига қайтиб келишяпти. Шаҳарда юриб, қишлоқнинг осойишта ҳаётини, соф ҳавосини, янги соғилган сутни, томорқадан ҳозиргина узилган сабзавот ва меваларни, холодильник кўрмаган гўштни соғиниб қолдик, дейишади. Клуб, кинотеатримиз бор, радио-телевизор бор, электр, водопровод бор, демак, қишлоқнинг шаҳардан фарқи қолмаяпти.

Менинг олти фарзандим бор. Икки катта ўғлим ўқитувчи бўлиб ишлаяпти. Улардан кейинги иккови чўпон бўлмоқчи. Ўзлари чўпон бўламиз деб талаб қилиб чиқишди. Ҳаракатларига қараганда дуруст чўпон бўладиган кўринади...

Янгийўл районидаги Жамбул номли совхознинг бош чўпони Номозбой Шайбеков ҳаётида шу йил ёзда катта, қувончли воқеа содир бўлди. Партия ва ҳукумат унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берди.

Чорвачилик «профессори»нинг меҳнати муносиб тақдирланди.

Келес яйловларида ўз касбининг устаси бўлган бундай азамат чўпонлар кўп. Булар ичида ака-ука Теша ва Истой Маликовларни, институтда сиртдан таълим олаётган Шерали Мусировларни алоҳида кўрсатиш керак. Шуларнинг ичида «улоқ»ни Н. Шайбеков олиб кетди. Кейинги беш йил ичида эришилган ютуқлар тарозига солиб қўрилганда, сурувининг салмоғи оғир келди. Беш йил ичида у пландаги 2730 бош ўрнига 3321 бош қўзи олиб, ҳаммасини асраб қолди. 6286 килограмм ўрнига 7338 килограмм сифатли жун қирқиб олди.

У катта жамоат ишлари ҳам олиб боряпти. У ўтган йили район Советига депутат қилиб сайлангандан бери ўз «Москвич» автомашинасида қўшни чўпонлар олдига тез-тез ўтиб туради. Ўз ишларидан сўзлаб беради, тажриба алмашади.

Қўйчиликни ривожлантириш соҳасида ҳали қилинадиган ишлар жуда кўп: қўйлар учун қимматбаҳо озуқа ҳисобланган, қишда ҳам, ёзда ҳам яйлов шароитида яхши ўсадиган узень, япроқ ва бошқа шу каби ем-хашак экинларини катта майдонларга экиш, сунъий қочириш, қўзилатиш ва жун қирқиш кампанияларини намунали ўтказиш, механизмлар воситасида табиий ўтлардан ҳар йили мўл-кўл пичан жамғариш зарур. Бунинг учун чўпонлар орасида социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш, ҳар бир чўпоннинг меҳнатини муносиб тақдирлаш, мусобақадош чўпонларнинг тажрибасини алмаштириш лозим. Номозбой Шайбековнинг диққат-эътибори ҳозир ана шуларга қаратилган.

Б. ШОНАЗАРОВ,
В. УСМОНОВ.
Келес массиви.

ПАХТА теримининг шу қизғин дамларида механизаторлар билан бир қаторда шофёрлар ҳам меҳнат қилишаяпти. Терилган пахтани ўз вақтида қабул пунктига етказиб бериш ана шу шофёрлар зиммасига тушган. Суратда: Бекобод районидаги «Ленинград» совхозининг меҳнатсевар шофёрларидан З. Нурхолов, Х. Жўраевлар.

Н. ТЎРАЕВ фотоси.

ШАҲАРЛИК МАДАДКОРЛАР

Районлар кетидан районлар, областлар кетидан областлар маррага етиб келмоқда. Республикамизнинг азамат пахтакорлари шонли ғалабага эришдилар «оқ олтин»дан улкан хирмон кўтарилди. Энди пахтакорлар зиммага олинган социалистик мажбуриятни ҳам бажариш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Кўплар қатори Фрунзе район меҳнаткашларидан 200 дан ортиқ киши Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда пахта теримида қатнашди. Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министрлиги ходимларидан Дилшод Ҳидоятов, Абдуқаҳҳор Сулаймонов, Гена Свитош, Юра Поляковлар кўп пахта теришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Колхознинг Олимжон Маликов бошлиқ бригада аъзолари 27 центнердан ҳосил олиб, аллақачон планни бажарганлар. Планни бажаришда Турсунжон Алдашев сингари механик-ҳайдовчилар яхши ёрдам беришди. Бригада аъзолари ҳозир ҳосилдорликни 35,5 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

Бу ишда шаҳарлик мададкорлар ҳам пахтакорларга астойдил ёрдам бермоқдалар.

Ш. ХОШИМОВ.

ПАХТАКОРЛАРГА ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Областимиз «оқ олтин» миришкорлари, шонли механизаторлари далаларда жасорат намуналарини кўрсатиб, улкан зафарга эришдилар. Улар эл хирмонига 360 минг тоннадан ортиқ пахта тўкишди. Эндиликда зиммага олинган юксак социалистик мажбурият — 400 минг тонна учун қизғин кураш кетяпти.

Шундай долзарб кунларда деҳқонларимизга маданий савдо хизмати кўрсатишни яхши йўлга қўйиш муҳим вазифалардан биридир. Пахта қабул қилиш пунктлари, дала шийпонларида озиқ-овқат саноати моллари билан савдо қилиш, иссиқ овқат ташкил қилиш айни муддаодир. Бўка районидаги матлубот жамияти правлениесига қарашли бир қатор савдо точкаларида ана шу соҳада намунали ишлар қилинмоқда.

Биз «Партия XX съезди» тайёрлов пункти ҳузуридаги чойхонада бўлдик. Ичкари ҳам, ташқари ҳам озода, супуриб сидирилган. Ҳамма нарса саранжом, киши табиати равшан тортади. Бу ерда тайёрланган таомдан тановул қилган кишилар пазандага раҳмат айтишади. Кечасию-кундузи иссиқ чой тайёр. Шахмат-шашка, газета-журналларнинг янги сонлари муҳайё. Қабул пункти ишчи-хизматчилари ҳам, пахта келтирган деҳқонлар ҳам бу чойхонадан истаган озиқ-овқат, қандолат маҳсулотларини харид қила оладилар.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам савдо хизмати яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Матлубот жамияти правлениеси томонидан тасдиқланган тадбирлар тўла-тўкис амалга оширилаётгани йўқ. Масалан, «Бўка» пахта заводи ҳузуридаги «Встреча» кафеси тўғрисида гапириб ўтмоқчимиз. Кафе зали ҳаддан ташқари ифлос. Ҳафталаб супурги тегмаган, деса ҳам бўлади. Озиқ-овқат маҳсулотлари сақланаётган омборга эса қараб бўлмайди. Ҳаммаёқ бетартиб. Бунинг устига савдо хизмати харидорларни, хўрандаларни жуда ранжитмоқда. Кафе чойхоначиси И. Ваҳобов бир чойнак чойни ўзи хоҳлаган нарх билан ошириб сотса, буфетчи А. Цараева, ошпаз Д. Якименколар ҳам тарозидан, ҳам харидорлар кармонидан уриб қоладилар. Ошпаз Д. Якименко хўрандага икки порция гуляш бериб, унга 75 ўрнига 30—35 граммдан гўшт солган. Шўрвага ҳам 50 грамм ўрнига бор-йўғи 25 граммдан гўшт тушган. Буфетчи А. Цараева бўлса худди шу хўрандалардан яна 27 тийин ортиқ ҳақ олган.

Заводда айни кечки пайт яъни пахта топшириладиган вақтда иш қизғин бўлади. Аммо, кафе эшигига соат олтидаёқ қулф тушади. Ёнидаги чойхонада бўлса чойдан бўлак ҳеч нарсани топиб бўлмайди. Аҳён-аҳёнда келтириладиган ёпган нон кўпчиликка етмайди. Бундай кўнгилсиз аҳвол завод директорини ҳам, тайёрлов пункти мудирини ҳам, қолаверса, матлубот жамияти правлениесини ҳам ташвишга солмаяпти.

Ленин тайёрлов пунктида ҳам ана шу аҳвол. Чойдан бўлак ҳеч нарса йўқ. Иссиқ овқат ташкил қилинмаган. Сомса цехи бошлиғи Х. Алиева калькуляцияни яшириган ҳолда 130 грамм ўрнига 110 граммли сомса тайёрлаб, ҳеч нарсани билмагандек сотаверади. Бу ерда сомсадан бўлак истеъмол қиладиган овқат бўлмаганлиги сабабли пахтакорлар ҳам, ишчи ва хизматчилар ҳам Алиеванинг фойдасига сомса олишга мажбур бўладилар.

«Партия XX съезди» тайёрлов пункти ёнидаги 12-магазин мудири В. Маманазаров ҳам харидорлар чўнтагидан уриб қолишда «устаси фаранг»лардан чиқиб қолди. У бу ҳақда бир неча бор огоҳлантирилишига қарамай, пахтакорлар ҳақига хиёнат қилиб келяпти.

Йиғим-терим даврида кўчма савдо тармоқлари катта роль ўйнайди. Матлубот жамияти правлениеси плани бўйича кўчма савдо тармоғи 7 та бўлиши керак. Ташкил этилгани тўрттагина. Улар ҳам аниқ график белгиланмаганлиги сабабли дала шийпонларига хоҳласаларгина борадилар. Дам олиш кунлари эса пахтакорларга хизмат қилиш «насия» этилиб, бозорда ўз фойдаларини кўзлаб иш тутадилар. Планда белгиланган сотувчисиз 20 та ларёк ўрнига 14 таси ишлаяпти: Бу ларёкларнинг ҳам иш соатлари тайинсиз, сотилаётган озиқ-овқат, саноат молларининг хили оз. Пахтакорлар истаган буюмларини ўз вақтида топа олмайдилар.

Бўка район матлубот жамияти правлениеси раҳбарлари юқоридаги камчиликларни тезда бартараф қилишлари керак.

А. ТЎЛАГАНХЎЖАЕВ,
область савдоси бўйича давлат катта инспектори.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

РИВОЖЛАНАЁТГАН ТАРМОҚ

БУДАПЕШТ, 25 октябрь. (ТАСС). Қурилиш саноати — Венгрия экономикасининг жуда тез ривожланаётган тармоқларидан биридир. Ўтган беш йил ичида қурилиш саноатининг ишлаб чиқариши 62 процент кўпайди. Бундай ўсишга кўп даражада бир қанча янги уйсозлик комбинатларини ишга тушириш ва замонавий технологияни жорий этиш натижасида эришилди.

Шу беш йилликда бу тармоқ ишлаб чиқариши ўсишининг тўртдан уч қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилиши лозим. «Сепсава» газетасининг хабар беришича, қурилиш саноатини машина-ускуналар билан таъминлаш учун беш йиллик мобайнида социалистик мамлакатлардан кўплаб машина ва ускуналар келтирилади. Совет Иттифоқидан Венгрияга экскаваторлар ва юк ортиш машиналари, Чехословакиядан кранлар, Польшадан бетон қориштирадиган машиналар ва кранлар келтирилади.

Янги уйсозлик комбинатлари Совет Иттифоқидан келтириладиган ускуналар билан таъминланади. Бундай комбинатларни яқин йилларда Веспремда ва Кечкеметда қуриш мўлжалланади.

Г. ГУСАК ИШЧИЛАР БИЛАН УЧРАШДИ

БРАТИСЛАВА, 25 октябрь. (ТАСС). Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак Словакияда меҳмон бўлиб турибди. У Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Ленарт билан бирга Пиештянидаги «Тесла» маркали радио техника аппаратлари ишлаб чиқарадиган машҳур корхонани ва Трнав районидаги «Трикотаж» тўқимачилик заводини бориб кўрди.

Г. Гусак «Тесла» ишчилар коллективи олдида нутқ сўзлаб, мамлакатнинг вакиллар органларига ўтказиладиган сайловларнинг катта сиёсий аҳамиятга эга эканлигини ва миллат мажлисларига ҳамда маҳаллий комитетларга бевосита ишлаб чиқаришда банд бўлган ишчилар синфи намояндаларини, шу жумладан хотин-қизлар ва ёшларни кенг кўрсатиш зарурлигини таъкидлади.

Бугун Г. Гусак Чехословакия Социалистик ёшлар Союзи студент активи умумдавлат мажлиси ишида иштирок этди.

Ватанпарварлар ҳужуми

Озодлик армиясининг кучлари Куангнгай вилоятида октябрь ойининг дастлабки кунларида қўғирчоқ армиясининг 20 га яқин солдатини сафдан чиқардилар, икки вертолётни уриб туширдилар ва кўп миқдорда қурол-яроғ ўлжа олдилар.

Жанубий Вьетнамдан олинган хабарларга қараганда Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 23 октябрда Тхузаумот, Вьенхоа, Киентионг, Дарлак, Лонгкхань вилоятлари ва Сайгон районида Америка қўшинлари ва қўғирчоқ армия қўшинларининг базаларига ва мустаҳкамланган истеҳкомларига бир неча кучли зарба бердилар.

ИСРОИЛ—ИРҚЧИ ДАВЛАТ

БАЙРУТ, 25 октябрь. (ТАСС). Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ёзувчи Альфред Лилиенталь Исроилнинг ирқчи давлат эканлигини, унинг сиёсатига агрессия асос қилиб олинганлигини гапириб берди. Яқинда Исроилга бориб келган Лилиенталь айтишича, «Исроил аҳолисининг 65 процентга етадиган ва Шарқ мамлакатларидан келган яҳудийлар ҳам у ерда иккинчи сорт граждандлар ҳисобланади».

У Исроил Бош министри Голда Мейрга очиқ хат билан мурожаат қилиб, Фаластин диёрида араблар ва яҳудийлар учун тенг ҳуқуқларни таъминлаб берадиган демократик давлат вужудга келтиришга даъват қилганида, бош министр у билан учрашишдан воз кечганлигини гапириб берди. Лилиентальнинг гапига қараганда, Мейр «мен сионист бўлмаган ва сионизм қарашларидан бошқача нуқтаи назарга амал қиладиган яҳудийларни тан олмайман» деган.

«Бу қарашлар, — деб таъкидлади Лилиенталь, — Яқин Шарқдаги тинчлик учун Исроилнинг араб ерларини қонунга хилоф равишда оккупация қилиб туришидан кўра ҳам хатарлироқдир, чунки экспанциячилик муддаоларини кўзлайдиган Исроил миллатчилиги ғайритабиий бир нарса бўлиб, дунёдаги ҳамма яҳудийлар номидан гапиришга ва иш кўришга уринмоқда».

АГРЕССИВ БАЁНОТ

НЬЮ-ЙОРК, 25 октябрь. (ТАСС). ЮПИ агентлигининг хабаридан маълум бўлишича, Исроил мудофаа министри М. Даян яна агрессив баёнот берди. Исроил ўз қўшинларини Сувайш каналининг шарқий соҳилларидан олиб кетмоқчи эмас, деди Даян. Исроил шунингдек, Миср қўшинларининг канал орқали ўтишига ҳам розилик бермайди.

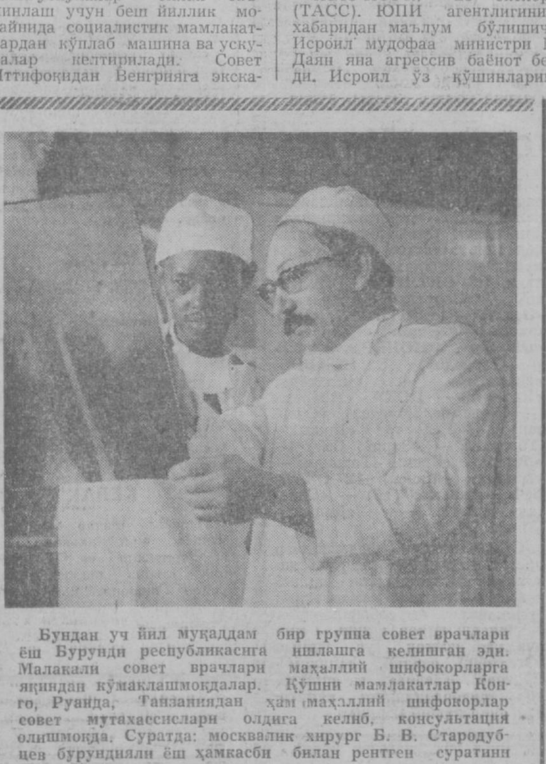

Бундан уч йил муқаддам бир группа совет врачлари ёш Бурунди республикасига ишлашга келишган эди. Малакали совет врачлари маҳаллий шифокорларга яқиндан кўмаклашмоқдалар. Қўшни мамлакатлар Конго, Руанда, Танзаниядан ҳам маҳаллий шифокорлар совет мутахассислари олдига келиб, консультация олишмоқда. Суратда: москвалик хирург Б. В. Стародубцев бурундияли ёш ҳамкасби билан рентген суратини кўздан кечирмоқда.

В. ЕВСЕЕВ фотоси.

ФОЛС РОУДНИНГ ҚОРА ТУНЛАРИ

Шимолий Ирландияда вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Ольстер кўчаларида қон тўкилмоқда. Тиш-тирноғигача қуролланган протестант экстремистлари католик мазхабидаги камчиликка қарши террорни авжга чиқармоқдалар. АПН Белфастдан мамлакатдаги вазият ҳақида Франциянинг «Юманите» газетаси махсус мухбири Клод Крезнинг ёзиб юборган репортажини ўқувчилар эътиборига ҳавола қилади.

Тоқати тоқ бўлган аҳолининг кайфиятини тушуниш учун Фолс Роуд кўчасидаги католик кварталларининг бирида бир кечани тонг оттирса бас. Турли тўқнашув, можаролар чиқарувчи солдатлар ва қўшни кварталларнинг кўп қаватли уйларининг болохоналарида пистирма қилиб олган ва ҳар дамда отишмага тайёр бўлган протестант экстремистлари ўртасида қолган ҳалойиқ ўзини қандай ҳис этяпти?!

Фолс Роуд кўчанинг номи. Бу ерда англо-саксон мамлакатларидагидек паст иморатларни кўплаб учратиш мумкин. Барча деразаларда ойналар йўқ. Улар ўрни инглиз броневиклари тўплари ва пулемётларидан ҳимоя қилувчи қалин тахталар билан беркитилган. Уйлар олдида рўзғор буюмларини ортаётган юк машиналарини тез-тез учратиб туриш мумкин. Яна бир оила кўчиб кетяпти...

Ўз-ўзини ҳимоя қилувчи католик комитетида учрашувга боришим керак эди. Телефонлар тинимсиз жиринглаб турибди, алоқачилар маълумот келтиришмоқда, деразадан тунги ёнғинларнинг алангалари узоқ-узоқлардан кўриниб турибди. Ахлат яшиклари қопқоқларини зарб билан очиб ёпиш, консерва банкаларининг шақиршуқури инглиз патрулларининг келганлигидан дарак беради. Белгиланган жойга жўнар эканман, йўлда кўприк устига келганда оҳиста юришга тўғри келди. Кўприкни ёритиб турган чироқлар шуъласи жарликда тўнтарилган ва ёндирилган автобусга ҳам тушиб турарди. Соқчини туртиб юбормаслик учун жуда секин юрдик, ўқчилар нишонига тушиб қолмаслик учун машинамиз чироғини ўчирдик.

Шу йил май ойида,—деди менга Шимолий Ирландия ички ишлар министри, комитет аъзоси Тейлор,—мамлакатда 104 минг қурол борлиги рўйхатдан ўтказилди. 200 та «спорт» клуби ташкил этилган бўлиб, унинг аъзолари 200 минг қурол билан таъминланиш ҳуқуқига эга. Кўриниб туриптики протестант экстремистлари жуда катта кучни ташкил этади.

Комитетдан чиқдик. Дарҳол ҳамроҳим Сонни қўлимдан ушлаб рўпарадаги эшикка қараб тортди. Олдимиздан чироғини ўчирган америка-инглиз юк машинаси ўтиб кетди. Мен солдатларнинг кутилмаган ҳужуми гувоҳи бўлдим. Улар автомат ва пулемётлар билан қуролланган эдилар. Солдатлар ҳужумидан ўз-ўзини ҳимоя қилувчилар сут ва пиво шишаларидан қилинган ёндирувчи «бомба»лардан фойдаланишар экан.

Бир зумда қичқириқлар, портлашлар ҳамма ёқни қамраб олди... Машина илон изи юриш қилиб чекинди ва тезда кўздан ғойиб бўлди.

Йўлда давом этдик. Мактаб биносида жойлашган госпитал ҳам орқада қолди. Кўча муюлишида тунда ягона ёниб турган чироққа кўзимиз тушди. Мен қизиқиб, чироққа яқин бордим. Ерга ёғоч крест кўмилиб, шамол крест остидаги гулларни сийпалаб ўтарди. Лампа остидаги ёзувларга кўз югуртирдим: «Дэнни Дугхерти, сешанба куни ўлдирилган».

Фолс Роуд кўчаси бўйлаб кетяпмиз. Аввалига менга эътибор бермаган ирландияликлар ким эканлигимни билгач, қизиқишиб сўрай бошлашди. Тезда тил топишиб кетдик. Патруллар яқинлашиши билан киноялли ҳазиллар авжига чиқарди. Белфаст кўчаларида юрган инглиз солдатларининг қўллари кечасию-кундузи қурол қўндоғида бўларкан.

Дўстларимнинг бири бизни Маккэвэнэгга таклиф этди. Фолс Роуд кўчаси охирида яна бир пистирмага дуч келдик. Йўлни инглиз танки ва тўнтарилган машиналар тўсиб ётарди. Яқинлашдик. Гўё тирик жон йўқдек кўринарди...

Тўхташимиз биланоқ худди шуни кутиб турган солдатлар қуролларини ўқталиб қаршимиздан чиқишди. Тўрт солдат бизни машинадан чиқариб деворга ўгириб қўйди. Сўкинишлар, тушунтиришлар. Бироздан кейин бизни қўйиб юборишди. Бироқ шофёр эҳтиётсизлик қилиб, чироқни ўчирмаган эди, шу заҳоти бир барзанги танк орқасидан отилиб чиқди-да, «чироқ!», «чироқ!» дея қичқириб, қўпол этиги товони билан машина фарасини тепди.

Маккэвэнэг олдига ҳам етиб бордик. Уни сешанба куни ўлдиришган экан. Йигит 21 ёшда эди. Тунда соат учда яраланган Маккэвэнэг ирландиялик бир танишининг уйига аранг етиб борди. Солдатлар уни тинтув пайтида топиб, олиб кетишди. Эрталаб соат олтигача уни хўрладилар, ҳақоратладилар. Йигит эртасига вафот этди.

Мен бу сатрларни ёзаётганимда, Белфаст кўчаларидан броневиклар ўтиб борарди.

Клод КРЕЗ,
француз журналисти, (АПН — «Юманите»).

ШИФОБАХШ ҚЎЛЛАР

Бўстонлиқ районидаги Бурчмулла қишлоғига жойлашган поликлиника хизматидан аҳоли мамнун. Бу шифохонага ўз касбининг моҳир устаси ўртоқ М. Ирисбоев раҳбарлик қилади. Бош шифокорнинг жонбозлиги ва ташаббуси билан бу ерда даволашнинг илғор усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Шифокор район санитария-даволаш бирлашмаси бош врачнинг ўринбосари сифатида ҳам кўпгина ишларни амалга оширди.

Ф. НУРМАТОВ.

* * *

Облиқ қишлоғидаги касалхона яна ўз фаолиятини бошлади. Бундан уч йил муқаддам бу ерда даволаш ишлари олиб бориш учун шароит йўқлиги туфайли у вақтинча ёпиб қўйилган эди. Мана касалхона яна беморлар хизматида. Шифохона ўзининг «тез ёрдам» пунктига эга. Дорихона ҳам шу даргоҳ яқинида жойлашган. Қишлоқ аҳолиси бу ғамхўрликдан миннатдор бўлди.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

* * *

Бу шифокор ёшлигиданоқ инсон саломатлигининг посбони бўлишни орзу қиларди. Маймамбек Раҳимбеков диплом билан Бўстонлиқ районидаги Товоқсой посёлкаси касалхонасига ишга келди. У бош бўлган бу шифохона ўз фаолиятини яхшилаб юборди. Бу ерда янги бўлимлар очилди. Даволашнинг замонавий усуллари практикага жорий этилди. Зарур медицина асбоб-ускуналари билан тўла таъминланди. Ана шу ишларни амалга оширишда бош врачнинг иштироки каттадир.

А. АСИЛОВ.

* * *

Моҳир шифокор Назира Йўлдошеванинг меҳнат фаолияти Калинин районидаги Навоий номли колхоз шифохонасида бошланганида ишга жон куйдириб киришди, устозлар ёрдамидан баҳраманд бўлди. Ўзининг тиниб-тинчимаслиги ва меҳрибонлиги билан колхозчилар ҳурмат-иззатини қозонди.

Ҳозирда ўртоқ Н. Йўлдошева Оржоникидзе районига қарашли Яланғоч посёлкасидаги медицина пунктига бошчилик қилмоқда. Унинг ибратли ишлари ёш шифокорларга ҳамиша ўрнак.

К. РЎЗИҚУЛОВ.

* * *

Чинозлик меҳнаткашлар хирург Бўри ака Серикбоевни яхши билишади. Шифобахш қўллари билан кўплаб беморларни ҳаётга қайтарди. У Чиноздаги марказий касалхонада ишлаб, бой тажриба орттирди. Чинозликларнинг чинакам фахри бўлиб қолди.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

* * *

Янгийўл шаҳар касалхонасида меҳнат қилаётган шифокорларнинг кўпи ўз касбларининг моҳир усталаридир. Н. Умаров, М. Гаврилова, Е. Михайлова каби меҳрибон врачлар беморларнинг иззат-ҳурматини қозонмоқдалар. Мен ҳам шу шифохонада даволандим. Меҳрибон ва меҳнатсевар шифокорлардан бир умрга миннатдорман.

М. ЮСУФАЛИЕВ.

* * *

Тошкент минерал суви базасида иш олиб бораётган республика физиотерапия касалхонасини ким билмайди, дейсиз! Ҳайри опа Межитова ҳам шу ерда кўпдан бери ишлаб келади. У бўш вақтларида беморлар даврасида бўлиб, уларнинг дардига малҳам бўлади, медицина янгиликлари ҳақида суҳбатлар ўтказади.

Шифокор ҳалол меҳнати эвазига «Медицина аълочиси» значоги билан муносиб тақдирланди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

* * *

Мана қирқ йилдирки, моҳир врач Ҳаким Шайдулин халқ саломатлиги йўлида сидқидилдан меҳнат қилиб келмоқда.

Ўртоқ Ҳ. Шайдулиннинг ташаббуси билан Калинин районидаги «Ўзгариш» қишлоқ Советига қарашли касалхонада рентген бўлими ташкил этилди. Бу кабинет хизматидан ҳозир райондаги учта колхоз ва бир совхоз аҳолиси баҳраманд бўлмоқда. Яқинда бу шифокор 70 ёшга тўлди. Юбилярни танишбилишлари, шогирдлари, қишлоқ аҳолиси чин юракдан муборакбод этдилар.

Е. МОРДУХАЕВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

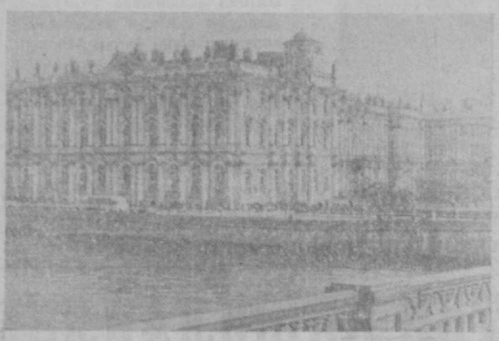

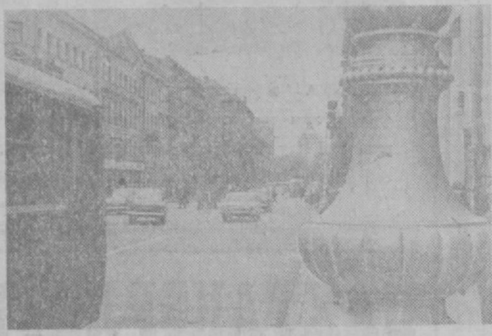

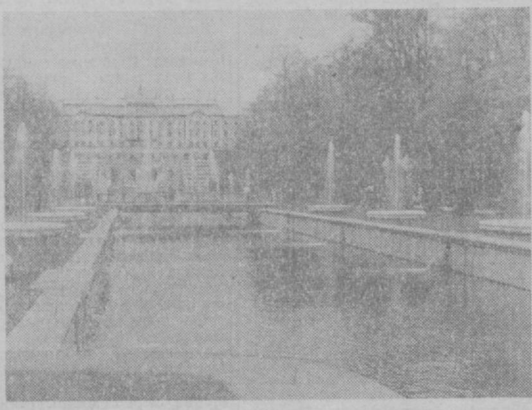

*

Бу суратлар революция бешиги бўлган Ленинград шаҳрида олинган. Суратларда: Пётр саройининг умумий кўриниши, Эрмитаж биноси, А. Невский проспекти тасвирланган.

Х. ШОДИЕВ фотолари.

*

ХАЛҚ ТЕАТРЛАРИГА КЕНГ ЙЎЛ

СССР Маданият министрлигининг «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда халқ театрлари ролини ошириш тўғрисида»ги қароридан сўнг жойларда анчагина ибратли ишлар қилинди. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги томонидан ишлаб чиқилган тадбирлар ҳам эътиборга лойиқдир.

Халқ ҳаваскорлик театрлари ва драматик коллективларнинг республика кўриги ўтказиладиган бўлди. Ҳар икки йилда бир марта бўладиган бундай ижодий синовга ўз репертуарларини бойитиб бораётган халқ театрлари қатнашиш ҳуқуқини оладилар.

Шу билан бирга областлар бўйича ҳар йили халқ театрлари ўн кунлигини ўтказиб туришга қарор қилинди. Келгуси йили эса ҳаваскорлик коллективларига ёрдам тариқасида конференция чақирилади. Бу тадбирни Ҳамза номли санъатшунослик институти Островский номли театр ва рассомчилик институти билан ҳамкорликда амалга оширади.

ОЛИМЛАР КАШФИЁТИ АСОСИДА

Ҳар бир яхши кашфиёт, илғор иш усуллари доим ўзига шонли йўл топади. Тошкентдаги пахта целлюлозаси кимёси ва технологияси илмий-текшириш институтида амалга оширилган мураккаб тадқиқот ишлаб чиқаришда муваффақиятли қўлланила бошланди.

Ип-газламани қайта ишлаш билан боғлиқ бу усулнинг афзалликлари кўп. Бу метод, дастлаб Тошкент тўқимачилик комбинатида жорий этилди ва корхона учун жуда қўл келди.

Мазкур технологик методга қардош республикалардаги тўқимачилик корхоналарида ҳам қизиқиш ортди. Олмаота шаҳридаги тўқимачилик комбинати ҳам кимёгар олимлар ишлаб чиққан тадқиқотдан баҳраманд бўлади.

АНСАМБЛНИНГ ЮТУҒИ

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи ҳузуридаги хореография ансамбли репертуари бойиб бормоқда. Республикада хизмат кўрсатган артист Ф. Носирова раҳбарлигида ижодий коллектив анчагина рақс номерларини саҳналаштирди.

Концерт программасига киритилган «Гунафша», «Нозик табассум» каби рақслар ансамбль ижросида завқ билан томоша қилинади.

Ансамбль шаҳар бўйича ўтказилган халқ рақслари кўригига қатнашиб, ижодий ютуққа эришди. Унинг бир неча рақкосалари шаҳар маданият бошқармасининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

ЎРОЛ ВА ТЯНЬ-ШАНЬ — УЗВИЙ

Газетхонлардан ангренлик И. Аҳмедов, тошкентлик М. Тўлаганов, М. Мирсоатов ва бошқа бир группа ўртоқлар редакцияга хат йўллаб, Урол ва Тянь-Шань тоғларининг бир-бирига алоқадорлиги, бу ерларда топилаётган конларнинг ўхшашлигини қандай далиллар билан исботлаш мумкин деган мазмунда мурожаат этишибди. Газетхонларнинг илтимосига кўра, Ўзбекистон ССР геология министрининг биринчи ўринбосари, Ленин мукофотининг лауреати, республикада хизмат кўрсатган геолог Виктор Григорьевич Гарьковец қуйидагича жавоб қайтарди.

Менда Урол ва Тянь-Шань тоғининг металлогеник бирлиги ғояси 1950 йил охирларида пайдо бўлганди. Бу вақтда Ғарбий Ўзбекистоннинг тоғли районларида, Ғарбий чўлларида кенг геологик текшириш ишлари олиб борилаётган эди. Ҳар икки тоғ орасидаги ўзаро боғлиқлик борлигини янги тўпланган маълумотлар кўрсатиб турарди.

Урол тоғи меридиан бўйлаб чўзилган, Тянь-Шань қоялари эса ёйилиб кетиб, кенг майдонни эгаллаган. Гарчи бу тоғларни бир-биридан минглаб километр масофа ажратиб турсада, металлогеник хусусиятлари бўйича ниҳоятда ўхшаш. Бу маълумотлар Урол ва Тянь-Шань тизмалари бўйлаб олтин ташувчи пояс (белбоғ)нинг бир неча ўн минг километрга чўзилганлигидан аниқ далолат бериб турибди. Биз Тянь-Шаннинг Урол тоғи билан металлогеник алоқадор эканлигини, ундаги процессларни ўрганишни муваффақиятли бошлаб юбордик.

Амударё бўйлаб Орол денгизи орқали шимолдан жанубгача Орол-Қизилқум ўқи ўтади. У бўр жинслари чиқиши билан, ўзаро чўзилиб ётган Қайта туғилиш, Беллинсгуазен, Мўйноқ оролларини ўз ичига қамраб олиб, Пармитов ва Қизилжар баландлигигача кўтарилган, Султон-Уездоғ тоғларида палеозой ёшдаги кристалл жинслар бир-бирига қўшилиб кетган.

1950 йилларда Ғарбий Ўзбекистонда геологлар кўпгина металл конлари борлигини аниқлагандилар. Шуниси қизиқки, кўпгина минераллашган нуқталарнинг республикамизнинг шарқий районларда топилган конларнинг пайдо бўлишини шу нуқталарга таққослаб кўрилганда, у бирламчи металлогеник схемага тўғри келмай қолди. Бу нарса биздан янги аниқ маълумотлар беришни талаб этарди. Шу сабабли Қизилқум майдонларида топилган конларнинг Уролда топилган конлар билан ўхшашлигини диққат-эътибор билан ўргана бориб, Урол билан Қизилқум конлари минералларининг таркиби, пайдо бўлиш даври ҳам бирдай эканлиги — Қизилқум орқали Тянь-Шань тоғи боғланади, деган хулосага келинди. Бундан 50 йил муқаддам кўпгина геологлар бу районларда олтин борлигини ҳаёлга ҳам келтирмагандилар. Аммо изланишлар натижасида Мурунтов кони аниқланди.

Агар Урол тизмаларини кесиб қарасак, бир неча параллел меридиан тортилиб (чўзилиб) кетган геологик зоналарни кўрамиз. Тянь-Шань ҳам ана шундай тузилган. Фақат бу ерда геологик зоналар кенг ёйилиб кетган, холос. Шуниси характерлики, Урол ва Тянь-Шань зоналари геологик тузилиши билан бир-бирларига ўхшаб қолмасдан, балки бир типдаги фойдали казилма конлари билан ҳам чамбарчас боғлиқдир. Масалан, Урол атрофи антиклинар ва Жанубий Букантов зоналарида ер ости нодир металлар кони кенг тарқалган. Зарафшон-Ҳисор зоналарида эса айн шундай олтин ва вольфрам минераллари борлигини ҳаётнинг ўзи тасдиқлади.

Геофизик ўрганишлар шунга олиб келдики, Урол ва Тянь-Шань ўртасидаги белбоғлар (пояслар) бир-бири билан геологик структура жиҳатдан горизонтал қаватлари юз ва ундан ортиқроқ километр масофаларда узилиб қолган.

Кейинги тадқиқотлар аниқ бир фикрга олиб келдики, Уралидларга ўхшаб, Мурунтов породалари полеозой қатламда эмас экан. Ҳозир бу гипотеза келишилган бир системага тушди. Натижада Урол Тянь-Шань жойлашган минтақада Тюмень-Норин, Кустаной-Қурама, Денисов-Қорачатир, Урол орқаси — Букантов, Иргиз-Томди-Нодир — Муғоджаро — Олой, Магнитогорск-Ҳисор зоналарининг алоқадорлиги вужудга келди. Энди биз ишонч билан айта оламизки, Тянь-Шань тоғида (тизмаларида) Уролдагидек олтин, платина, хром ва никель, мис ва полиметалл, темир ва бошқа конларнинг учраши муқаррар.

Фикримизни Ҳисор тоғида топилган Хонжизза мис колчедани кони тасдиқлаши мумкин. Бундан ташқари, геофизиклар Магнетит поясига ажралиб турган Шимолий Қизилқум тизмаларига тенг майдондан магнит жинслари борлигини аниқладилар.

Қисқаси, Ҳисор тоғларида Урол тизмаларидаги каби йирик колчедан-полиметалл, мис колчедани, олтинли руда конлари, магнитли олтин конлари топилишига шак-шубҳамиз йўқ.

ДАЛАДА САВДО

Бекобод районидаги Ойбек номли ишчилар кооперациясининг ходимлари пахтакорларга намунали савдо хизмати кўрсатишяпти. Совхознинг қайси участка ёки бригадасига борманг, кооперацияга қарашли автолавкаларда маданий савдо хизмати кўрсатилаётганлигининг гувоҳи бўласиз.

Айниқса, Қодир Баҳромов савдо қилаётган автолавкада ҳамма нарса мавжуд. Пахтакорлар, бу моҳир сотувчининг хизматидан жуда миннатдорлар.

Ш. НУРАЛИЕВ.

О. Эшматов етти йилдан буён 3-«Далварзин» совхози ишчилар кооперациясига қарашли 3-аралаш моллар магазинида сотувчи. Ширин хушмуомаласи билан харидорлар ҳурматини ва ишончини қозониб, ойлик ва квартал планларини ортиғи билан адо этиб келмоқда.

Ишчан, меҳнаткаш савдо ходими айниқса йиғим-терим даврида дала меҳнаткашларига намунали хизмат кўрсатяпти. Магазинда аҳоли учун зарур бўлган озиқ-овқат ва саноат молларининг ҳамма турларини бўлиши учун жон куйдирди.

— Мен, — дейди ўртоқ Эшматов, — далада тер тўкиб «оқ олтин» хирмонини кўтараётган заршуносларга кўрсатаётган хизматим билан фахрланаман. Уларга керакли ҳар бир нарсани ўз вақтида топиб, оғирини енгил қилишдек шарафли бурчимни адо этавераман.

А. ЭГАМҚУЛОВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Ленин кўчасида қурилган янги маданий-маиший ҳамда турар-жой бинолари.

В. ТАРАН фотоси.

ПАЗАНДА МАСЛАҲАТИ

ҚОВОҚЛИ ТАОМЛАР

ҚОВОҚ — сервитаминли, инсон организми учун зарур бўлган минерал моддаларга бой маҳсулотдир. Кузнинг ҳозирги кунларида колхоз бозорларидан, сабзавот, дўконларидан ширин-шакар қовоқларни сотиб олиб, улардан хилма-хил мазали таомлар тайёрласа бўлади. Биз қуйида қовоқдан тайёрланадиган таомлар тўғрисида баъзи маслаҳатлар бермоқчимиз.

ҚОВОҚЛИ МАНТИ. Бу таомни тайёрлаш учун мантига қандай хамир тайёрланса, шундай хамир тайёрлаб, уни бироз тиндириб қўясиз. Қовоқни яхшилаб тозалагач, уни майда кубокчалар шаклида тўғраб, майдаланган думба ёғи, бироз қовурилган пиёз, мурч ва туз солиб аралаштирасиз. Зуваланчаларга тайёрланган қиймани солиб тугасиз. Тайёр бўлган мантини қасқонда пиширасиз.

20 дона қовоқли манти учун 300 грамм ун, 500 грамм арчилган қовоқ, 150 грамм думба ёғи, 150 грамм пиёз керак бўлади. Шунингдек, туз, мурч ва бошқа доривορлар дидга қараб солинади.

ҚОВОҚЛИ ҚУЙМОҚ. Бу таом учун аввало юпқа қуймоқ тайёрланади. Қуймоқни тайёрлаш учун, ун, сут, тухум, шакар керак бўлади. Сутга тухум, шакар, туз солиб яхшилаб элагач, устига ун солиб аралаштиришни давом эттирасиз. Тайёр бўлган аралашма ёғда тап бериб олинади, уни қиздирилган товачага солиб газ плитасида пишириб оласиз. (Қуймоқнинг бир томони пиширилади). Сўнгра қуймоқнинг пиширилган томонига тайёрланган қийма солиб, уч бурчак шаклда ўрайсиз. Ўралган қуймоқ ёғ солинган товада, икки томони пиширилади.

Қуймоқ учун ишлатилган қийма қуйидагича тайёрланади. Аввало қовоқни тузли сувда қайнатасиз. Пиширилган қовоқ косада ёки тоғорачада ёғоч қошиқ билан яхшилаб эзилади ва қиздирилган ёғ ва мурч билан аралаштирилади. Қийма тайёр.

20 дона қовоқли қуймоқ тайёрлаш учун 750 грамм ун, 2 литр сут, 10 дона тухум, 50 грамм шакар керак бўлади. Қийма учун эса 1 килограмм тозаланган қовоқ, 100 грамм қиздирилган ёғ зарур.

ҚОВОҚЛИ САЛАТ. Қайнатилган қовоқни сабзи тўғрагандек тўғраб, унга майдаланган пишган тухум, қаймоқ, қовурилган пиёз, мурч ва туз солиб аралаштирамиз. Тайёр бўлган салатни лиқобчаларга солиб, кўк пиёз, укроп ва бошқа кўкатлар билан безаб дастурхонга тортиш мумкин. 1 килограмм салат тайёрлаш учун 500 грамм пиширилган қовоқ, 5 дона тухум, 200 грамм қаймоқ, 100 грамм қовурилган пиёз етарлидир.

Ш. СОЛИХОВ, пазанда.

Спорт

КУБОК ТУРКИСТОНЧИЛАРДА

Тошкентнинг округ офицерлар уйида СССР Қуролли Кучлари боксчиларининг кубок мусобақалари бўлиб ўтди. Саралаш «жанг»ларида Москва, Сибирь, Прикарпат ва Туркистон ҳарбий округларининг спортчилари ғолиб чиқиб, финалда қатнашиш ҳуқуқини олган эдилар. Ниҳоят Тошкентда финалчилар ўртасида ҳал қилувчи учрашувлар бўлди. Туркистончилар, Сибирь ва Прикарпат округларининг вакилларини мағлубиятга учратдилар. Туркистончиларнинг ютуғига ҳамшаҳарларимиз Г. Муллаев, И. Муллаев, Б. Ниёзов, П. Чединовских, К. Солиевларнинг муваффақиятли қатнашуви ёрдам берди.

Шундай қилиб Туркистон ҳарбий округи командаси СССР Қуролли Кучлари кубогини қўлга киритди.

БУГУН ҲАЛ ҚИЛУВЧИ УЧРАШУВ

Барча футбол мухлисларининг диққат-эътибори Испанияга қаратилган. Бугун Севилья шаҳрида майдон эгалари билан СССР терма командаси футболчилари ўртасида Европа чемпионатининг ҳал қилувчи саралаш ўйини бўлади. Ватандошларимиз учун бу — группадаги охирги учрашув. Кучли саккизликдан ўрин олиш учун совет футболчилари бу ўйинда бир очко олсалар кифоя. Испанияга учиб кетган терма командамиз составида дарвозабонлар Рудаков ва Банников, ҳимоячилар Дзодзуашвили, Шестернев, Хурцилава, Истомин, Капличний ва Зиков (у шикастланган Ловчев ўрнига киритилган), ярим ҳимоячилар Долматов, Федотов, Колотов, Коньков, Киселев, Мунтян, ҳужумчилар Шевченко, Бишовец, Евр южихин, Иштоян бор. Ўйин бугун тунда Москва вақти билан соат 22 дан 25 минут ўтганда «зангори экран» орқали олиб кўрсатилади.

ТОШКЕНТЛИК ВЕЛОСИПЕДЧИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкентлик велосипедчи Аркадий Дикусар Бутуниттифоқ кўпкунлик велосипед пойгасида муваффақиятли қатнашди. У мамлакатимизнинг энг кучли пойгачилари иштирок этган бу мусобақада тўртинчи ўринни эгаллади. Дикусар, шунингдек, касаба союзлар биринчилигида «Локомотив» терма командаси составида ҳам қатнашди. У ўз командадошлари билан 50 километрлик пойгани биринчи бўлиб ўтиб, жамият чемпиони фахрий номига сазовор бўлди.

СЎНГГИ ЎЙИНЛАР

Бутуниттифоқ футбол федерацияси мамлакат чемпионати календарига ўзгартиришлар киритилди. Олий лига командаларининг қолган 14 та ўйини қуйидаги муддатларда ўтказилади. 30 ОКТЯБРЬ. «Торпедо» — «Спартак», «Арарат» — «Зенит»; 31 ОКТЯБРЬ. «Пахтакор» — «Заря», «Қайрат» — «Шахтёр», 4 НОЯБРЬ. «Заря» — «Торпедо», 8 НОЯБРЬ. «Пахтакор» — «Шахтёр», «Карпати» — ЦСКА, «Арарат» — «Динамо» (Москва), «Спартак» — «Қайрат», «Динамо» (Тбилиси) — «Заря», СКА — «Динамо» (Киев), «Торпедо» — «Динамо» (Минск). 12 ОКТЯБРЬ. «Динамо» (Тб) — «Спартак», СКА — «Динамо» (Минск).

СССР Футбол федерацияси президиуми бутун мавсум давомида интизомсизлик қилиб келган «Нефтчи» командасини чемпионат мусобақаларидан чиқаришга қарор қилди. Бокуликларга қолган уч ўйинда мағлубият ёзилиб, «Динамо» (Москва), «Зенит» ва «Пахтакор» футболчиларига иккитадан очко қўшиб берилди.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 18.00 — Ўқувчилар учун. **«Юлдузча»** тележурнали, 18.30 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида). 18.45 — **«Қизил альпинистлар»** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 3-серияси), 19.10 — **«Ахборот»** информацион программаси, 19.25 — **Халқ талантлари. Ахрор УБАЙДУЛЛАЕВ,** 20.00 — **Кўрсатувлар программаси.**

20.05 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.15 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **«Польшада ишланган»** (репортаж), 20.30 — **«Ярим аср йилномаси»** (кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1958 йил ҳақидаги серияси). 21.15 — **«Даврларнинг ҳаёт қўшиқлари.** 21.55 — **«Фан»** программаси. 22.25 — **«Қутлуғ қон»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — **Ўқув программаси. Тарих.** «Ҳалокат» (фашистлар Германияси ва япон империализмининг тор-мор этилиши (ўзбек тилида).

Рус тилида: 19.40 — **«Илҳомбахш қўшиқ». Галина НЕНАШЕВА,** 20.30 — **«Наташахоним»** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/X да **Трубадур,** 28/X да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/X да **Мирзо Улуғбек,** 28/X да **Олтин девор.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/X да **Биринчи бўса,** 28/X да **Улимларни қолдириб доғда** (спектакллар кундуз соат 4 да бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **РСФСР халқ артисти И. РУБАН** раҳбарлигидаги ўргатилган ёввойи ҳайвонлар иштирокида **МОСКВА ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (кеч соат 7 яримда; шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда; якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/X да **Фарғона тонг отгунча,** 28/X да **Ёшликда берган кўнгил.**

КИНО

Изма-из (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 12, 4,5 ва кеч 8 да).

Севги ва можаролар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ёшлар (кундуз соат 11.40, 5, кеч 9 да), **Севги ва можаролар** (кундуз соат 1.30, 3.20 ва кеч 7 да) — «МОСКВА».

Яшасин севги! (2 серия) — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Ўғирлик — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Одисейнинг саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Чермен — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Туйзу Таевнинг етти куни — «СПУТНИК» (кундуз 2, 3, кеч 7 ва 9 да).

ТОШКЕНТ ГРЭСига

саноат ускуналарини тузатиш бўйича ҳамма разряддаги слесарлар, навбатчи слесарлар, қорамой қуювчилар, энергоблок машинистлари, обходчи-машинистлар, тепловоз машинисти ёрдамчилари, бўёқчилар, сувоқчилар, изоляциячилар, дурадгорлар, ойначилар, ҳамма разряддаги ғишт терувчилар, юкчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона, оилалиларга навбати билан уй берилади.

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ РУС АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИГА

(К. Маркс кўчаси, 29-уй)

саҳна ишчилари, бутафор, дурадгорлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697. Р—02945 А—1858.